

Mahjas Weefis

Mahjas Weefis ar peelfumecem malka:

Politiks un literariks laikraksts.

Redakcija un ekspedizija atrodošā Rīgā, Ernsta Platē tipogrāfijā, burtu lētumē un foto-litogrāfijā pēc Pēterā bāstn.

Ar pefubstīšanu cefšjēme:	Rīgā fanemot:	Ar pefubstīšanu ahrēmēs:
Par gadu 3 rbl. — 60 kap.	Par gadu 2 rbl. — 60 kap.	Par gadu 3 rbl. 60 kap.
" 1/2 gadu 1 rbl. — 60 kap.	" 1/2 gadu 1 rbl. — 60 kap.	" 1/2 gadu 2 rbl. — 60 kap.
" 1/4 gadu 1 rbl. — 60 kap.	" 1/4 gadu — 60 kap.	" 1/4 gadu 1 rbl. — 60 kap.

45. gada gabjums.

Mahjas Weefis īsnahk weenreif nedetiā, trefschdeenās. — Ar katru numuru īsnahk literariks peellikums un katru mehnefi temkopibas peellikums.

Rofozījumi manuskriptu eefubstītajem:

Manuskriptu eefubstītajem jafasino redakcijai wimu īsthe wārdbi un adrefo. Manuskriptu pefubstīto jafesneefi ari honoraru pefp. jūmā. Honorari īsnemami arween tam gada jefurifim, kas raksti nabrauti waj wehleschā īsthe nedeftu laiti pēh notefējūschā jefurifim. un lētumā (ar pašča manuskriptu). Raksti beif schābās pefšimēs tās uftuboti par taboem, par kureem honorars naw mahjajam. Šās īsthe laiti honoraru neifnem, teef uftuboti par tabu, kas no honoraru atteifsch. Weifstetotee manuskripti neteef atpataf jufititi, Gemabrātini un jitu rakstu honorars notefomā pēh brufatām rakstu tinfimam, īsthe pēh brufat lētumē.

N° 5.

Rīgā, 2. februari

1900.

Iidewiba

īsmahjitees fotografefchanu. (Stat. flud.)

Mahjas Weefa Mehneschraksta

2. (februara) burtniza īsnahkufe.

Abonentu malka.

Mahjas Weefis un Mehneschrafs (kopeji):

Rīgā fanemot:	Pa paštu pefubstot:
1/4 gads . . . 3 rbl. 85 kap.	1/4 gads . . . 5 rbl. — 1ap.
1/2 " . . . 2 " — "	1/2 " . . . 2 " 80 "
1/3 " . . . 1 " — "	1/3 " . . . 1 " 60 "

Mehneschrafs (weens par fefwi):

1/4 gads . . . 2 rbl. 60 kap.	1/4 gads . . . 3 rbl. — 1ap.
1/2 " . . . 1 " 40 "	1/2 " . . . 1 " 60 "
1/3 " . . . — " 75 "	1/3 " . . . — " 85 "

Apstefejumi un naudas wehstules adrefejamas: Bz rop. Pary, wz ekspedizija ras. „Maacs Biacsch“. Adrefes maina „Mahjas Weefim“ 10 kap., „Mehneschrafsam“ 10 kap. Kopā 20 kap.

Mahjas Weefis (weens par fefwi):

Rīgā fanemot:	Pa paštu pefubstot:
1/4 gads . . . 2 rbl. — 1ap.	1/4 gads . . . 3 rbl. — 1ap.
1/2 " . . . 1 " — "	1/2 " . . . 1 " 60 "
1/3 " . . . — " 60 "	1/3 " . . . — " 1 " — "

Deenas Lapa.

1/4 gads . . . 4 rbl. — 1ap.	1/4 gads . . . 5 rbl. 50 kap.
1/2 " . . . 2 " — "	1/2 " . . . 2 " 80 "
1/3 " . . . 1 " — "	1/3 " . . . 1 " 50 "
1 mehn. . . — " 40 "	1 mehn. . . — " 80 "

„Deenas Lapa“ pastefejumi un naudas wehstules adrefejamas: Bz rop. Pary, wz ekspedizija ras. „Dianacs Lapa“.

Saturo: Rakstneezibas fonda leeta. — Par pahrrakstifschanos, dascham teefham un lahriam. (Beigas.) — No cefschemes: a) Waldibas leetas. b) Baltijas noikumi. — c) No jitam krewijas pufem. — No Rijas. — Gramatu galds. — Rugneeziba. — No ahrsemem. — Teefleetu noofata. — Ubrupes (worgi). — Lugas finas. — Telegramas. — Daschadi raksti: Par zefojumu īfoewumem pa Bakar-Eiropu. — Siftumi.

Literariska Beelikuma: Medineeki. (Turpinajums.) — Slawens jefotajs no XIV. gadu sifntena. — Dsejots.

Semkopibas Peelikuma: Loptopiba. (Turpinajums.) — Par peena īstahdaschanu daschados produktos un wimu pahrdofchanu (Beigas.) — Pahfelfats par laufsaimneela darba laulu. — Siftumu nobaia.

Rakstneezibas fonda leeta.

No Dr. philos. P. Sālijča.

Wie in den Lüften der Sturmwind saust,
Man weiß nicht, von wannen er kommt
und braust
Wie der Quell aus verborgenen Tiefen,
So des Sängers Lied aus dem Innern schallt,
Und wetet der dunkeln Seufzle Gewalt,
Die im Herzen wunderbar schliefen.
Schiller.

Dsejneela dseefma īpluhst īf wina firds un eet pee firds. Ari latweefchu dseefma dseefmu īstahs atradufschas jefu uf tautas firdi. Tas īstahdijas īt īpafchi 1898. gadā, tad ari Sinibu komifijas wasaras fapuljēs tifa eefufinats un pahrunats rakstneeku pabalsta jeb rakstneezibas fonda jautajums. Kā aifdamejees strauts pefschni swabads kuhdams ar leelu waru uf preefchu drahschas un wifus ptefufus pahrspehdams few jefu īstahsch, tā rakstneezibas fonda jautajums pefsch nehma tahdu wirseenu, ta drihsā laiti jutas pefschē apluf wifī rakstneezibas fonda pretineeki. Ja, wehl waitat. Pefpildijas un wehl drihsat neta rakstneezibas fonda jautajuma īstahdijā to paredseja, wimu wārdbi, ta drihsī ween newens wairs negribēs buht bijis rakstneezibas fonda pretineeki, ber gan ta weizinatajs, tā ta tee, tas bija torefi slahst Sinibu komifijas wasaras fapuljēs, tā ari tee, tas īstahdijā jefoia rakstneezibas fonda pahrunofschāni laikrakstos, wares ītai pahrihnetees, ta newens wairs nefad naw bijis pretim rakstneezibas fonda un to nītni aplarofis. Un tā lai ari tahds til swarigs jautajums neatarfu abalfi tautas firdi! Uf deenas lahrtibas tatschu bija nahjis winas rakstneezibas ufstefchanas jautajums. Jefsch uf tautas firdi bija gatawots. Daschadafchados weidōs jau gadem schis jautajums bija tizis fufinatats un pahrunats „Mahjas Weefi“. Sefchutumēs pret rakstneezibas fonda pretineekem bija leels. Welta bija ufstahschānās un jifna pret rakstneezibas fonda. Welfi „Baltijas Wehstneefis“ fanehmās un raksta „Par preefchilikumu no dibinat rakstneeku pabalstu“ 242. un 244. numuros (1898. g.) starp jitu wārdbu pa wārdbam rakstija schā: „Wifis preefchilikums ir projekts, fufu dsihwes praktifsch gan laifam newarēs īfufpildit. Lai pamehgina nobibinat tu waf fahjehgumu, kas pee mums ir rakstneeks. Daschdeem īdeweēs tahds nosstahstus pēh; dsihdeteem paraugeem usrakstīt, lahdu ainu no lahda fadsihwes fufhriſcha aitehlot, pat lahdu dsejofiti usrakstīt u. t. t. — waj tas

*) Kā weefulis gaisōs plosās, newens nefina no fureenes wifsch nahf un fufp tas drahsch, tā awōis īstheef īf apstefhētem dsihwumē tā dseefona dseefma īpluhst īf firds dsihwumē un modina dusofcha juhtu waru, tas firdi brijhifschī fnauda.

jau no tautas fonda ufsturams rakstneeks? — „Wifadā īstah papreefchu wajaga buht rakstneekem un wimu kreetneem raschojumeem un pēh; tam rīfai war fufpreef un mehdsf ari fufpreef par wifu pabalstu. Sewifschus rakstneekus mehst tatschu nefahfšim ufsturet, par kureem newas newar galwot, waj wini jef mas wairs to raschos.“ — „Ja Sinibu komifiju apkrāufim wehl ar dauds fufufem uf dewumecem, fufi turklahf pat neefpehjami īspildit, tad mehst fadalfim winas fpehkus un nowehrfifim winas ufmanibu no winas galwēnakeem jentēneem un peenahlumem.“ Tā rakstija par wifhu latweefchu rakstneekem un rakstneezibas fonda jeb rakstneeku pabalsta jautajumu latweefchu awife — „Baltijas Wehstneefis“ torefi 1898. gada 242. un 244. numuros. Bet libdēt tas nefihdseja. Rakstneeku pabalsta jautajums bija laufsē jefu uf tautas firdi. Sahfa atpafnet protefš pēh; protefša rakstneezibas fonda pretineekem. Udarijās maki un fahfās seefofschā uf rakstneezibas altara. Rakstneezibas fonda pretineeki īstahdijā, tee pašchi wifhri, fureem fahfetas weeneem efam wifas gudribas un faprafchānās atstehga, aif bailem nobahleja un — „nefad nebija bijufchi rakstneezibas fonda jeb rakstneeku pabalsta“ pretineeki. — Sinibu komifija tifa dibinatās literatūras fonds. Schā fonda mehri schahdi:

- dailiteratūras un finibas rakstu īdofschāni un īdofschānās weizinafchāni;
- honorara malfafchāni par schahdeem rakstēem;
- premijas īfšofschāni preefch schahdeem rakstēem;
- jau īdotu kreetnato dailiteratūras un finibas rakstu godalgofchāni;
- pabalsta pahneegfchāni latweefchu rakstneekem.

Schā pee Rijas Latweefchu beedribas dibinatā literatūras fonda galwēnē un rakstufstakee nofozījumi schahdi:

„Kas eemalfā literatūras fonda lapitalam par labu wifmafakais weentēf dīwdesmitpēezis (25) rubtus, waf ari to pahfakais wunu pēezu gadu laifā, tas ar literatūras fonda pahrwaldes pefchriſchanu war tapt egeļts par literatūras fonda dibinataju un tas par gadu eemalfā darifchānās lapitalam par labu wifmafakais weenu rubli, tas eefstatams par literatūras fonda weizinataju til ilg, famefr wifsch turpina fawus gadfahrtigus malfajumus a 1 rubli.

Literatūras fonda pahrwalde pahstahw no dewineem (9) lojekteem, no kureem 3 tari eefstahjis pēh; fawa amata un tee ir Rijas Latweefchu beedribas preefchneeks, Sinibu komifijas preefchneeks un derigu gramatu apgabdafchānās Rodafas preefchneeks, un tee fefchi (6) jiti lojekti teef egeļti īf Sinibu komifijas lojektu flaita no literatūras fonda dibina-

Daschadi raksti.

Par zefojumu īdewumem pa Bakar-Eiropu.

Mums no wairat pufem pefpafis par zefojumeem ahršemēs, fefwifschī zeta īdewumecem. Tagad tuwojas Parifēs pafaulēs īstahde, uf fufu daschōs lahōs wehšas nolufht; gan ar labeem lihdsjekteem, gan ari tahbi, tam maļ pee rotas. Ar labeem lihdsjekteem jefot finamē naw mahfšla, gruhit īf, īstīt ar maf naudas. Daschī pefpafitaji, fureem 100 rubtu dēwumi, par lahdeem wedot lahda beedriba turpu un atpafat īstītufschēes par pahrat augstu malku, nobomajufschī eļot lahjam un apjautajas, waj tahds lahjam zefojums mahfhu wifai dahgri. Uf ahršemem zefojot wifupirms jaeēbedro, ta jafnem ahrsemju pafē, kas malkā kopā apmehram 5 rubtus; pafē wajadfiſga gan tītai preefch pahri tīfchānās ar robeſchu un atpafat nahfchānās, pahchās (a) ahršemēs tur pafēs neprafā, ja nefufstāns ilgati laiku. Ahršemēs jefot īstahfhu zeta gabals apmehram schahds: no Rijas ahr Belgawu un Murawjewu waj Schānkem uf Tifiti apmehram 270 werstes. No Tifites pahf Karalautschēem Kenigsbergu) un Berlīni ap 750 kilometri (weens fīlofēlers drufhu īfahf par wersti, 14 werstes lihdsfinās 5 kilometreem). No Berlīnes lihds Kelnē 590 kilometri, no Kelnēs lihds Achenei (pēc Belgijas robeſcham) 9 kilometri, no tureenes zaur Belgiju (par Līchiu un Charlerōā) uf Parifī 419 kilometri. Jfnahf kopā 270 werstes 1830 kilometri jeb pawifam 1980 werstes. Dufschigs īstahs beif deenas, nastajadi wifas jefam zaur īfietu drufhu atkat neta 2 mehneſchi, turp un atpafat 4—5 mehneſchi. Bet

ja wehl pee tam, tā daschī nobomajufschī, atpafat zeta, wehletos redjet īf Itāliju, tad protams īees dauds ilgats laifs. No Parifēs par Romu un Mont-Seni talnu uf Turini (Seemēka Itālija) īf 787 kilometri, no Turines par Florenzi lihds Romai 672 kilometri, no Romas atpafat lihds Bolonjai 450 kilometri, no Bolonjas lihds Wenezijai 160 kilometri, no Wenezijas lihds Wīnei 625 kilometri, no Wīnes par Dderbergu uf Graniju pee krewu robeſcham 393 kilometri. No Granijas par Warſchawu un Wīnſtu lihds Rīgai apmehram 1042 werstes. Tā tad atpafat zefojums no Parifēs uf Rīgu par Itāliju un Austriju ja grib aifnemt Romu, īfnahfhu uf 3087 kilometreem un 1042 werstem jeb kopā 3942 werstes un schahdam atpafat zefojumam ween īfietu, ja flaita 30 werstes deenā, 131 deena jeb apmehram 4 1/2 mehneſchi. Wajadsetu apmehram 7 mehneſchus, lai lahjam īstahritu tahdu zefojumu uf Parifī un atpafat par Itāliju. Jfdewumi jeta jēnu pee tam war buht īfot daschadi. Ja nerekhina leekus īdewumēs beif naktis tortela un ufsturas, tad ar 3—4 rubteem deenā wārēs toti labi dsihwot, kas paradis dsihwot toti knapi, pahrgulet weentahfchātās laulu weefnijas, warbuht īstis īf ar 1 rbl. deenā waf pat wehl mahjas. Bet 7 mehneſchus zefojot tomehf īfietu pat pee til mafem tehriņeem, 1 rbl. deenā, apmehram 210 rubli, ar jiteem wahdēem ſuma, ar fufu ari eefpehjam, nowirkt newēem dsihwjeta biēti ber fegt wifus jitas īdewumēs. Tahdejadi lahjam zefofchāna gan uf pirmo azu ufmeteemu īfsteelas lehta, bet pafēfahā pee tagabējam bifeſchu jenam war īfnahf ſipri dabgata neta dsihwjeta brauzeenā. Jita leeta ſinams, ja tahds fpehjiſs, pahfritu no mafēs un uhdēns, pahrgulet uf lauka, zeta mala waj meſchā, tad warbuht īstis ari pahri deſmit kopelam deenā. Ber īf tad lahjam zefojums uf Parifī un atpafat par Itāliju īstahfhu 40—50 rbl. Ja grib tīt lihds Parifēi uf wif lēhtako, tad wiflabati īfwehletees schahdu zeku: No Rijas lihds Lībeka ī ar twaitoni, malkā III. klāfē (uf tuga defa) 10 rbl. No Lībēkas par Hamburgu uf Kelnē un Achenei 581 kilometris, kas malfatu IV. klāfē 11 maršas

62 pfenigis = 5 rbl. 40 kap. No Achenes lihds Parifēi malkā III. kl. turpu un atpafat returbitete (tas der 6 deenas) apmehram 28 maršas jeb 13 rubli. Tā tad malfatu brauzeena bifete apmehram 2x10=20 rbl., 2x540=1080 kap., beif tam 13 rbl., kopā ap 44 rbl. zeta naudas. Ja nem ari no Lībēkas III. kl. returbiteti uf Achenu, tad ta īsmalfatu 35 maršas = 17 rubtus un wifa zeta nauda īstahfhu 44 rbl. weeta 50 rubtus. Ja brauz lihds Lībēkai ar fugi II. klāfē, tad īdewumi pawairojas par tabfateem 15 rubteem. Ja nu rehfinam 6 deenas īstureschānās Parifē īdēnas pa 4—5 rbl., tad tomehf īfnahf, ta beif 100 rubteem teefcham pagruhti īfjelot Parifī.

Ja grib īstahfēt garatu zefojumu, uf Parifī un atpafat par Itāliju un Austriju, tad pa dsihwjētu brauzot īdewumē apmehram buhtu schahdi: No Rijas lihds Wefchbolowai (pee Prufīni robeſcham) II. kl. 750 kap.; no Wefchbolowas par Berlīni uf Achenei weentahfchā bifete III. kl. ahrbrauzeenā ap 68 maršas, no Achenes lihds Parifēi 20 maršas, kopā lihds Parifēi 48 1/2 rbl. No robeſchās war gan ari nemt „Rundreifebīeti“, zaur lo brauzeenā no Wefchbolowas lihds Parifēi īfnahfhu uf 68 maršas = 31 1/2 rbl. „Rundreifebīeti“ īfnemot jateef 60 deenu laiti atpafat uf lahdu krewu robeſchu ſtajiju, weenalga turu. Zefojumi pa Franziju īfnahf toti dahgri, lehtaji jau zaur Itāliju. Bet apstahfifchānās wehrtēs jau beif Parifēs ari tītai Deemwidus-Franzija, fefwifschī „Riwiera“ (Widus juftras peftraste no Wefchbolowas fahlot lihds Itālijas robeſcham). No Parifēs malkā bifete III. kl. par Romu, Marſchju, ſufonu, Nizzu uf Bentimiglia pee Itālijas robeſcham III. kl. 55 frantus (20 1/2 rubtus), II. klāfē 85 frantus (32 1/2 rbl.). No Parifēs nobrauz lihds Nizai ahrbrauzeenā 20—24 ſundās. No Bentimiglia malkā „Rundreifebīete“ uf Wenau, Livorno, Romu — Neapelī — Romu — Florenzi — Weneziju un tahlat Pontebu uf Austrijas robeſcham 126 frantus II., ap 85 III. kl. [47 resp. 32 rubtus]. No Pontēbas jefsch lihds Wīnei malkā II. klāfē 22 maršas [10 rbl. 15 kap.], trefchā

*) Preefch ahršemēs pafēs īfnemfchānās wajadfiſgs wifupirms at-
tjas no pagafsta un polifijas, pate pafē īfnemama gubernu waldē.

taju šapulžes uš trim gabeem, bet tā, ka ikgadus divi naht pahrwehleschanā.

Wifas literatūras fonda naudas sumas eet zaur Rīgas Latweešču beedribas wisklāf.

Literatūras fonda pahrwalbe war iſſlehtg kaħdu dibinā-taju ar 2/3 balſu wairumu.

Prezjadamees par fonda dibināšanu ſawā laika jau aiſ-ahdiju uš daſchām ſcha pee Sinibu komiſijas dibinātā fonda wahjām puſem, proti uš to, ka pahrat aprobeſchota fonda dibinātaju un fonda weizinataju griba un wehleschanās un ka pawifam diſwains iſſleſas buht noſajijums par fonda dibinātaju iſſlehtgšanu, jo ka gan kaħda laba darba daritaju war ſodit! Kaš to labu dara, ta wehleschanās taiſchu drihtat jaewehro, bet ne taš peħz laba darba padariſchanas jaſoda. Kaš kaħdam labam mehrim to ſeedo, tam tal pat teeħba noteikt, ka wina ſeedojuums iſſletojamš. Pahrrunajot pee Si-nibu komiſijas nodibinat literatūras fondu un aiſrahdot uš daſchām ta trubzigām puſem aiſrahdiju pee tam aikal uš „Mahjās Weefi“ jau til daubſfabrt pahrrunato „tautas iſglibtibas weizinaſchanas beedribu“ un uš to, ka raſtneeki paſchi waretu nodibinat iħpaſchu raſtneeku paliħdſibas beedribu, kura tad waretu nemt raſtneezibas fonda jautajuma pilnigu realiſeſchanu ſawās roķās. Pagahjuſchā gada „Mahjās Weefa“ 36. numurā ſtarp žitu wahrdū pa wahrdam laſamš ſeloſchais:

„Wiſpareiſfati un eeteizamati buhtu, ka nodibinatos iħpaſcha tautas iſglibtibas weizinaſchanas beedriba, kura tad nemtu literatūras fonda jautajuma jo plaſchu un pamatigu realiſeſchanu ſawās roķās.“ Ari muħſu raſtneeki tai labi wa-retu nemt raſtneezibas fonda jautajuma realiſeſchanu ſawās roķās. Beekriſchanas tautā netruħtu. Un raſtneeki paſchi taiſchu wiſlabati ſinatu, kur un kaš teem wajadſigs. Bet literatūras fonda jau ari war buht wairaki un daſchadi. Ja tikai meħriks labš, tad žeki, ka pee ta noſluht, jau war buht daſchadi. Naw ari wajadſigs tapeħz naidu turet un weenam otru aplarot. Ja kam ſirdš teeſcham puſlēs preeſch litera-tūras, taš gan ari atradiš žetūs un liħdſekſus, ta to weizinat. Waretu jau peemeħram muħſu raſtneeki ari paſchi kopeji iſdot kaħdu raſtu kraħjumu, waj ari ar ſawu darbu u. t. t. pē-dalitees pee jau kaħda nodibinata raſtu iſdewuma waj ſchur-nala un tad ar ſaldu paſchapiſu tikai paſchi ſanemt weenā waj otrā weidā ſawa darba auguš, tikai deemschēl muħſu ſchurnali wehl neatmaksajās un raſtneekem raſi žereto augu weetā želtos tikai ſaudejumi un buhtu gluſchi par wēl-ti jaiſſrahdajas.

Literatūras fonda leetu, peħz muħſu domam, war it labi peekopt un weizinat ari laikraſtu redakcijas, kurām ruħp muħſu raſtneeziba. Ja kaħdai awiſei muħſu literatūra buħš auguš un ſweħta leeta, tad ta ari ſpeħš literatūras fondu pareiſi iſſleto. Wēl-ti un nepeekahjiigi tadeht bija daſchu laikraſtu uħrukumi Sin. komiſijas preeſchneeka meeteem Dr. K. Barona ſgam par to, ka taš ſcha gada Sin. komi-ſijas wafaras ſapulžes aiſrahdijis, ka ari pee „Mahjās Weefa“ un „Deenas Lapas“ nodibinajees literatūras fonda. Sinibu komiſijas preeſchneekam neſot daſas gar to, kaš no-teel aħrupus Sin. komiſijas! Sweħtā Leſtene! Ja tā, tad jau Sin. kom. wafaras ſapulžes ari nedriħſtetu ſpreest par teem literariſkeem darbeem, kaš nodrukuti daſchados laikraſtos, jo taš taiſchu ari naw Sin. kom. darbš un noziſš aħrupus Sinibu komiſijas! Un ja tā, tad Sin. kom. pawifam ne-waretu runat par muħſu literatūru, par to ta arween ſowās wafaras ſapulžes plaſchi runajuſe. Sinibu komiſijas preeſch-neekam taiſchu jadow pahrſtatš par wiſam galwenamā pa-rahdibam muħſu ſinatniſtā un beſeſtritiſkā literatūras laulā. — Ari žiti jau eepreeſch Dr. K. Barona liħdſigi iſfureju-ſchees, ka peem. W. Blutes ſgs aiſrahdibamš uš Gētes „Fauiſta“ iħnabſchānu, ta uš weenu no eewehrojamaſam pa-rahdibam. Un „Fauiſtu“ taiſchu neiſdewa Sin. komiſija!

Nepareiſi riħſojotees ar tautas graſcheem literatūras fonda leetā weenas waj otras awiſes redakcija jau kaitetu tikai ſew paſchi. Starp raſtneezibas fonda un ſtudentu ſtipendiju naudas wahſchānu tautā leela ſtarpiba. Studentu ſtipendijas nauda teel tikai aiſdota, wina wehlaſ jaatdod,

*) Schahdas beedribas darbiba un meħli pahrrunati „M. W.“ 1896. gada 51., 52. un 53. numaros rakſtā „Kaħds wahrdš Latweeſchu ſtudentu ſtipendiju leetā“.

kaš gadijumos war notikt pat wehl peħz gadu deſmiteem un tad warbuht taħda laikraſta wairš naw, lai gan ari naudas wahzejai beedribai war notikt taħda pat liſta, to eewehrojot, ſinamš, jau wiſlabat buhtu iħpaſcha tautas iſglibtibas weizinaſchanas beedriba, kuras ſtatutos buhtu minētš, kam paleel nauda, ja beedriba ſawu gaitu beidš. Ar literatūras fondu žitabi, tur nauda neeteel aiſdota. Raſtneekš ari nepeeder weenai waj otri awiſei, bet wiſai tautai. Ka pats raſtneezibas fonda war tilt uſſkatita wiſa tauta. Šchis fonda wiſpaſahwigakš. Žit ſchis literatūras fonda ſatru gadu neſ augtu, til ari ſatru gadu war iſdalit. Un ka meħr ween latweeſchu tauta žeeniſ un miħlēš ſawu raſtneezibu, tiſmeħr ſchis fonda neiſſiſks un ja tauta kaħdreiſ wairš nemih-letu ſawu raſtneezibu, kaš, ſinamš, newar notikt, tad ta ari wairš nebuhtu žeeniga, ka taš raſtneeziba paſtahw un uſplauſt. Laikraſtu redakcijas nu war buht tautas reſp. deweju gribas ſingras iſpilditajās un nodot deweju graſchus, kam paſchi deweji to noleħmuſchi. Schahdejabi iħti pate tauta reſp. deweji zaur weenu waj otru redakciju war likt nodot ſawas artawas tam raſtneekam, kuram ta wehlaſ un grib. Laikraſtš tahdejabi naw pats iſdalitajš, bet tikai paſchas tautas reſp. deweju gribas iſpilditajš. — Un ja kaħda awiſe to ſingri neiſpilditu, tad jau wina pate ſewi tā ſalot ſchauſtu it ka ar ſchautru pahtagam. Iſweens jau waretu redſet, waj iſpildita ta wehleschanās.

Bet ari ſchahdejabi „Deenas Lapa“ un „Mahjās Weefi“ labpraht newehletoš ſanemt un atdot peeſchitoto, ne waħtos graſchus. Wiſpahiſtamati un eeteizamati, ja raſtneeki un ſchurnaliſti paſchi nodibina iħpaſchu raſtneezibas weizinaſchanas waj tamliħdſigu beedribu un tad paſchi nem fonda leetu ſawās roķās. — Ar tautas graſcheem „Mahjās Weefi“, un „Deenas Lapa“ nelad naw gribeuſchi un negrib dibinat literatūras fondu, bet ja mums liħdš fonda nodibina-ſchāni no paſchu raſtneeku puſes waj ari liħdš tautas iſglibtibas weizinaſchanas beedribas nodibinaſchāni kaħdš to meħr to peeſchititu, to meħš ne labpraht newehletoš, tad meħš iſweenu peeſchititaju luħſam, kaħru reiſ noteikt, kuram raſt-neekam taš wehlaſ, lai ta graſchus atdod un meħš ſweħti iſpilditā ta wehleschanos naudu nododami kaut ari waj muħſu leelam eenaideekam. — Wehl reiſ: nekāħdu literatūras fondu meħš negribam dibinat un nedibinaſim ar tautas graſcheem. — Gluſchi otradi: „Mahjās Weefa Mehneſch-raſta“, „Mahjās Weefa“ un „Deenas Lapas“ redakcijas tagad paſchas nodibina ar ſa-weem liħdſekſeem literatūras fondu, no-luħlā weizinat muħſu raſtneeku taħlatu iſglibtibu un liħdš ar to muħſu titeratūras uſplauſchānu. No ſchi fonda tiſš pabalſiti weenigitāħdi apdahwinati raſt-neeki, kuzi ſtrahdā pee „Mahjās Weefa“, „Mehneſchraſta“ un „Deenas Lapas“. Ka pirmāis no ſcha fonda tiſš pabalſitiš „Jaunās paſaules“ autors Auguſtš Deglams, kureſch ſcha gada oktobri iſglibto-ſchānš noluhſā uš kaħdu laitu tiſš ſuħtiš uš aħſemem. — Ari Gēlſchreemiju meħš weenam otram liħm apjetot, lai pamatigi eepaſihtos ar ſtreewijas geografiju un ſtreewu tautas diħwi un eeraſcham. Peħz Auguſta Deglawa pahr-nahſchānas pabalſiſ tiſš doķš attal kaħdam žitām u. t. t. Eam tanī pabrleeziba, ka tā muħſu liħdſrahdneeki, ka ari „Mahjās Weefa“, „Mahjās Weefa Mehneſchraſta“ un „Deenas Lapas“ žeenitaji un labwehli ſchadru fondu apſweikš ar preeku. Žeram ari, ta wiſch droſchi ween ſtīpri weizinaš muħſu, latweeſchu raſtneezibas attīħtiſchānš.

No tautas mums preeſch literatūras fonda, ka taš iħ nodrukataim kwitēem redſamš, liħdš ſchim eema-ſati pawifam 457 rbf. 80 kap. Ar ſcho naudu meħš eſam riħſojuſchees un riħſojamees žeeſchi peħz deweju wehlescha-nās un iſpildam tikai to gribu. — No ſchis ſumas peħz deweju wehleschanās iſmaſfati: Rīgas Latweeſchu beedribas

Sinibu komiſijai preeſch tāš literatūras fonda — 37 rbf. 10 kap., Gētes „Fauiſta“ tuſſtotajam Raintim — 100 rbf. dſeeneeki Aſpaſijai — 50 rbf., M. Blaumanim — 3 rbf., A. Deglawa — 5 rbf., A. ſinim Sundulim — 3 rbf. u. teel patlaban noſuħtiiti dſeeneekam Janſchewſkim 1 rbf. u. Rīgas Latw. beedr. Sin. komiſijai preeſch raſtneeziba fonda — 25 rbf. Weens rubliſ ſimētš kaħdam raſtneekam. — Aiteel wehl 232 rbf. 70 kap. Par ſcho naudu deweji war teeſchi iſteikjuſchees, kureem raſtneekem lai to nodod. Wēl-lelakai daſai tee ſcho naudu bija uſtižejūš redakcijas paſchas iſdalīſchānai, bet meħš u wehlamees paſchi noteikt, kam lai dot. Wēl-tikai nododam teem, kureem deweji wehla Sagatdam tapeħz no teem, kuzi naw teeſchi noſajijuchi, ka jaatdod, wehl noſajijumš. — Žeb ja nelas wairš nem noſajitš, tad meħš ſcho naudu aſtāħjam wehl ir turp-lam Rīgas piſſeħtas kraħkaſe un nododu, waj nu tautas iſglibtibas weizinaſchanas u raſtneeku paliħdſibas beedribai, ja tabdas, ka žerams, driħſumā nodibinat. Ja taš new-tikt, tad tikai meħš par wīnu ar paſchi makeem tautas darbineekem kopeji iſſpre-dīſim peħz labakāš apſināš.

Tā wahrdū pa wahrdam raſtiš „Mahjās Weefi“ 36. numurā pagahjuſchā gada. Šche tikai japeeſchēl ta ka eewehrojot to, ka kaħdam raſtneekam ſiħmetaiš un peħ deweja wehleschanas nodotaiš 1 rubliſ netika peņemti u tapeħz ari Janſchewſka ſgm 1 rubliſ wairš netika noſuħtiiti bet peekaitiſtš pee tāš ſumas, kaš Rīgas piſſeħtas kraħkaſe. Tā tad „Mahjās Weefi“ ſweħti iſpilditajš deweju wehlescha-nu naudu nodewis teem raſtneekem, kureem ta no paſcham dewejeem nowehleta. Deweju noſajijumi un wehleschanos ſingri eewehroti un iſpilditi. Sinibu komiſijai nodoti peħ deweju wehleschanās 62 rbf., Raintim 100 rbf. u. t. t. u dewejam teeħba ſawu ſeedojuumu nowehlet tam, kam wiſch grib, pats par ſewi ſaprotamš. Ka laikraſtu redakcija iſpildidama tikai paſchu deweju wehleschanos iſpilditajš ſam ſweħtu peenahluumu, tāpat pats par ſewi ſaprotamš. Ja, pe-to naudu, kaš uſtižeta redakcijas paſchas iſdalīſchānai, redak-cija ir kautrejuſchēl pate weenam waj otram raſtneekam re-ſpreest, lai jau uš ſewi nenemtu nekāħdu atbildibu, ka naw warbuht dabun raſtneekš, kam weens waj otrš deweš buht nebuhtu wehleeš dot un tapeħz redakcija pat ſchah-naudu, naw wiſ pate iſdalījuſe, bet noguldījuſe uš auglees lai to nodotu „waj nu tautas iſglibtibas weizinaſchanas waj raſtneeku paliħdſibas beedribai, ja tabdas, ka žerams, driħſumā nodibinat.“ Un tikai tad, ja taš nenotikt, pa-wīnu ar paſiſtamakeem tautas darbineekem kopeji iſſpreestu peħz labakāš apſināš.

Raſtneeki patlaban riħſojas gar iħpaſchas raſtneek-beedribas nodibinaſchānu. Raſtneeki jau eejebluſchi komitee-kuzai beedribas leeta jawirſa uš preeſchu. Tiliħdš beedribas nodibinaſees un tiſš apſtīprinata, meħš wīnas ſchuhpiſ noluhſā jau pagahjuſchā gada 36. numurā tai nowehleto naudu u iħpaſchas raſtneeku beedribas nodibinaſchānai raſtos ſchahde-tad meħš riħſojamees tā jau aprahdītš.

Redakcijai preeſch raſtneezibas fonda, ka jau 1899. „Mahjās Weefa“ 36. numurā aprahdītš, pawifam eenaħlu-457 rbf. 80 kap. — No ſchis eenaħluſchāš naudas ſing-ri iſpildot paſchu deweju gribu un wehleschanos, lai naudu not-am tam un, redakcija pawifam iſdewuſe 232 rbf. 10 kap. kuru ſumu redakcija iſdalījuſe ſchahdi, pee kam ſingri iſpildot deweju gribu un peħz to noſajijuma nodoti: Rīgas Latweeſču beedribas Sinibu komiſijai — 62 rbf. 10 kap. (57 rbf. 10 kap. + 5), Raintim — 100 rbf., Aſpaſijai — 50 rbf., M. Blaumanim — 3 rbf., A. Deglawa — 5 rbf., A. ſinim Sundulim 3 rbf. — Pawifam kopā peħz deweju wehlescha-nu tam, kam wini paſchi nowehlejuſchi, iſdoti 232 rbf. 10 kap. Tā tad atleel wehl 234 rbf. 70 kap. redak-cija paſchas iſdalīſchānai uſtižetās naudas, kuru redakcija, ka „M. W.“ 36. num. (1899. g.) teiktš, uſliſuſe uš auglees ſchi ſuma, ka ari daſa no fonda naudas, kaš ſchogad eena-tiſš noluhſā ſchuhpiſ jaundibinajamai raſtneezibas beedrib-par kaħdas beedribas dibinaſchānu un nepeeeſchamību „Mahj-Weefi“ jau kopch gabeem raſtiš un kuzai meħš no w-

ap 7 rbf. No Wines liħdš Granizai maſā III. ſi. aħt; brauženā 6 gulſchus [480 kap.]. No Granizai liħdš Rīgai II. ſi. 12 rbf. 90 kap., bet ja grib braut aħtbrauženā tad wehl japeemaſā ap 5 rbf. Tahdejadi wiſš želojuums no Rīgas liħdš Pariſei, ja pa Bahjiu brauz III. ſi., iħmaſfatu 39 rbf., no Pariſei par Rīzu uš Itāliju un taħlat liħdš Romai — Neapolei un atpatal uš Wenejiu — Wini II. ſi. ap 238 franki jeb 89 rubli, III. ſi. 60 rubli. No Wines liħdš Granizai III. un taħlat liħdš Rīgai II. ſi. iħnabht wehl 23 rbf., kopā wiſš brauženš 151 jeb 122 rublūs. Japeemin, ta zaur ſtreewiju, Franziju, Itāliju un Deenwiduš-Bahjiu, ka ari Deenwiduš-Auſtriju aħtbrauženeem naw trechāš klafes un ar weentahſcheem paſaſcheeru, jeb „bumetu“ brauženeem želojot jaſaudē daudš laika taħdās weetās, tur gluſchi nēla eewehrojama naw to redſet. III. ſi. aħt-brauženeem ir tikai pa Seemeta-Bahjiu un pa Seemeta-Auſtriju [no Wines uš ſeemeem]. Žil ſinamš, tad pa iſſtahdes laitu gan tiſš iſſudinati wehl ſewiſchi, pa-leħtinati brauženi, bet teeteju protamš uſtureſchānās Pariſei buħš apmeħram waj otri til dahrgala, nēla žitā laika. Wiſpabrim jaſata, ka zaurmeħrā war Pariſei diħwot weeſnizās uš puſi lehtati nēla Peterburgā un par trechu teeku lehtati nēla Wīnē, pat maſteer ar maſat iſdewumeem waj wiſmaſ ne dahrgali ka Berliņē. Tapat taš ir Itālijā, ſewiſchi ja eet italeeſchu weeſnizās, bet protamš, ka tad jaemahjas wiſmaſ ſwarigatee noſauħumi pa italiſi. Itālijā wiſdahrgatās weeſnizās ſeemetoš, ſewiſchi ap Auguſch-Itālijas eſereem, Romā un Neapolē ſameħrā daudš lehtakāš. Daudži žekineeki neſnadami par ſchahdeem apſtaħteem nobiħtiſas jau no Auguſch-Itālijas weeſnizu dahrgajam ženam un nemā neeđdroſchinas nobraukt liħdš Romai, bet druſtu pa-dſiħwojuſchees laiſchāš uš mahjam, kur labš ſinatajš iſtaifa ar maſat naudas leelatu želojuumu. Protamš, ka ja kaħdš gribeš žekā labi eewiſkot, ka tad warē wiſur iſdot daudš naudas, bet ſolidi brauģot warē II. ſchiras weeſnizās wiſur naħt zauri ar 3—4 r. deenā, pirmāš ſchiras iſees uš puſi wairak;

gluſchi weentahſchi paradiſchi žetotaji iſtiſ ar 1—2 rbf. deenā. Žit ſewiſchi wehl jaewehro žekā dobotēš, ka naw janem ſmagas mantas liħdš. Par bagaſchu jamāſā, tad brauz ar „Kundreije biſetem“ ſewiſchi, zaur to tad nereti ſanabht par bagaſchu ne maſat to maſat, ka par paſchu biſeti. Wiſ-labal tad war iſtiſt ar neleeku roķas ſomīnu, kuzā ceļſchā ne-daudš wēlas un ja daudš, kaħdš leekš appeħrbs. Ja grib Itāliju ween reoſet, tad wiſlehtakāš želojuums iſnabht par Budapeſchi. No Rīgas liħdš Budapeſchēi maſā tilpat ka liħdš Wīnei, t. i. II. ſi. aħtbrauženā liħdš Granizai un taħlat III. ſi. 23 rbf. Wiſju jeku III. ſi. til 13 1/2 rbf.) no Budapeſchēes par Žiimi liħdš Romai II. ſi. 56 franki, III. ſi. 30 frankus. Tahdejadi iħmaſfatu biſete liħdš Romai un atpatal til 50 rublūs III. ſi. un apmeħram 88 rbf. II. ſi. Tauģiģis žetotajš taħdā laħtā ar 100 rbf. kaħdā warē iħjetot i Romu.

Sihnumi.

Deewkalpoſchana pa telefonu. Deewwahrdus nollaſtēes pa telefonu ir kaut kaš jaunš, kura paſahlumš ari ſchoreiſ jamēli wiſu briħnumu ſemē — Amerikā. Uš ſchahdām demam wiſpapeeſch naħluſe Korriſtonas piſſeħtas ſſimnizās preeſchneeziba, eewehrodama ſſimneeku beħdigo ſahwolkli, jo daſchš labš ſſimibās deht guleđdos uš gultaš ilgatu laitu nepeħz nollaſtēes deewwahrdos. Kai ſcho trubhuru nowehritu, tad ſſimniza tika ſaweenota ar kaħdu (latoku) baſnizu, kura no ſſimnizās ir gandriħš juħdſi atſlatu. Telefona aparatš peeſtīprimatš pee kaħra ſſimneeka gultaš un guleťajam tikai wajaga iſſteep roķi peħz telefona treťera, peektit to pee auſš — un wiſch dſiđēš wiſu baſnizā no-tureto deewkalpoſchānu. Schahdu paſahlumu eewehrojuchi ari daſchi ameritamu bagatneeki un peħdejā laika ſawas iſtabas ſaweenojuſchi ar baſnijam zaur telefonu, lai waretu mahjās nollaſtēes deewkalpoſchānā, beſ ka wajadſetu uš baſnizu naukt. A. Kr.

Paſaſcheeru twaiſkonis, kaš brautā pa leetā juħram, ſatura apmeħram 1.250.000 kneedes. Taħdā ta atrodāš beſ tam 1000 tonnu daſchada reſnuma trubh Wina kondensori (twaiſku ſabeſetaji) iħdeenas ſpeħz pum-wiſmaſ 50 miſionuſ ſtopu uħdena. Kurinamāš telpeš ſtundas aprij ne maſat par 7 1/2 miſioneem lubiſpeħdu gab. Taħda luģa kaħru trubhās, weenā rindā ſalkiſas, ſaſneeg-kaħdu 15 weſſiju gaumu, ka meħr kondensoru trubhās u 35 weſſiju. Daſchadu teħrauda gabalu atrodāš taħdā ka kaħdi 40.000, un preeſch wina buħweš wajaga 100.000 kaħ-peħdu tota.

Wiſdahrgaka platmale, žil ſinamš, peeder Saweenoto Waſiſju generalim Grantam; 1882. gadā uħlu-damees Meħiſtā, taš to dabuja dahwinatu un ta maſā 1500 dolariſ ſeltā. Šchi dahrgā žepure tagad atrod Waſingtonas muſejā un laitam ir wiſdahrgakāiſ Meħiſtā „sombroero“, kaħdš jel tad pagatawotš. Wiſjams ſjuat-agraſa preſidentu ſekretarš, no ſaweem žeenitajeem Deenam Amerikā dabuja dahwinatu 1000 dolaru dahrgu Panam-platmali; ſchahdas platmaleš 500 dolaru dahrgumā u beeſchi ſaſtopamas. Agral kaħdas Kuģorkā pahrdewa deht daudš, bet tagad taš wairš nenoteel. Aſpeħru Raģu pahrdotā wiſdahrgakā platmale maſaja 110 dol. Taħ-platmaleš labpraht neħšā „hidalgo“ (ſchwīhti, bramms Deenwid-Amerikā un par Panamas platmalem tāš ta-teel ſauktas, ka Panama agral preeſch tam bija wiſleed-tirģus. Wiſmalkakāš platmaleš nabht no ſwajakwēlāt Paſtas (Peruģā) un tāš pagatawotas no witas u (ananafas) ſchkeedram, kuzas ir til ſmalkas un miħtiſi ſiħbš.

Briħnumi. Kaħdā augſtkolas piſſeħtā uš iħ lautuma ſapulžejees leekš bars lauſchu. Kaħdš ſintah-ſweeſchneeki apjautajās: „Kaš te nu notizijš?“ — „Šchis ſtudentš noguldija kraħkaſe deſmit rubliſ.“

Salihdſinajums. Dſiħwe ir dſeļſeļſch, gadi-žijas, nahwe gala meħriſ un aħriſi — loſomotiwes.

Arbū rī mehlam laimīgi nobīdinātes, sēt, upslaukt un nenogurstot; hi strādāt par svečtību pašēem rāstniekēem un wīfai latwečšū tautai.

Par pahrakstīšanos, daščām teefībam un kahrtam.

No M. Kaufla.

(Beigās.)

Behrna weetā peenemto teefības. Kad adoptešana peenahjigā kahrtā isdarīta, tad behrna weetā peenemtois tublin eestahjas likumiāu behrnu teefības un peenahjumos. Kā likumigi behrni wīni tad ari mantofčanās leetās wīspahri bouda weenadās teefības ar meefigeem behrneem. Lai apstātam tuwā wīnu teefības.

Ēee kustama ihpaščuma mantofčanās adopteteē pehž lītuma bouda weenadās teefības ar adoptetaja meefigeem un laulībā dšimufšēem behrneem, ja par to ari nebuhtu mīnēs līgumā wāž testamētē (Wīdsemē). Adopteto teefības uš ihpaščumu war noiekt ari zaur fewiščū līgumu wāž testamētē. Tomehr deht šahdu teefību doščanas sīhmejoteē uš neluštamu ihpaščumu (Wīdsemē), teel prašīt, wāž adoptetaja tuwākeē mantīneekt ir ar to meera.

Lai gan adoptetāis pīlnīgi eestahjas jītā gīmenē, tā wīnās lītumīgš behrnš, tomehr wīnšč nesaudeē mantofčanās teefību, pehž lītuma, ari pehž jāwu wežaku un wīnu radneeku nahwēs. Weš tam behrna weetā peenemtois nem dalību ari peē adoptetaja radneeku ihpaščuma mantofčanās, bet gan tītai tai gadījumā, ja uš to ir teefība pehž lītumīgš radneezības ar wīnu. Adoptētš behrnš tomehr nemanto teefību uš peemehmeja penšiju wāž ari weenreifeju pabalstu par pehdejā deeneftu.

Ja adoptetāis mīrstot neatstahj behrnu, tad wīna ihpaščumu manto adoptetāis; bet ihpaščumu, kuru nelaiķis ir dabujis no šaweem wežakeem wāž no adoptetaja kā dahwājumu, dabun atpafak pīrmeē wāž pehdejāis, štatoteē no tā šči manta ir dabuhta.

Pehdigi las attežas uš behrna weetā peenemto famīlijas wahrbu un kahrtas teefībam, tad wīnšč dabun adoptetaja famīliju, kā ari wīna kahrtas teefības, īnemot tītai, ja ščis teefības pehdejam peederetu tītai personīgi (personīgi goda pīlsoni). Weš tam, ja adoptetāis peeder peē muiščneeku kahrtas, tad adoptetam — ja tas ir no semakās kahrtas — war peeščkirt kahrtas teefības tītai ar Wīsaugštalu atkautu; no wīneem adopteteē eemanto personīga goda pīlsona teefības.

Par ahrlaulībā dšimufšēem.

Ir dīhwaini, tā muhšu fabeedriba newar un newar wehl ščkīrteē no wežu laitu paraščas — smēeteē un šoboteē par ahrlaulībā dšimufšēem behrneem. Bet kas gan par eemēstu tahdai „ušwīlščanai uš soba“? Keetiščka eemēla šče teefčam naw, jo ščeē behrni tātšču naw wainīgi, tā wīni ahrlaulībā dšimufšē. Tā tad ščis fabeedribas truhšums ir ušstātams weentahrešči tā sīlītš eeradums, kas ar ween mehđi dšitas šatnes laiš. Ēerešm, tā līdš ar īglīštības īplatiščanos šči sīlītā parašča šudis.

Bet nu apstāstām tuwā, to īhsti šauž par ahrlaulībā dšimufšū, tahdas wīna teefības u. t. t.

Par ahrlaulībā dšimufšēem behrneem teel atšīti:

- 1) las peedšīwoit no personam, kuras nestahw laulībā, wāž ari kuras garīgā teēja neatšīst par laulatu draugu behrneem;
2) las peedšīwoit neīhšā laulībā;
3) las, lai gan dšimufšči laulībā, bet agrat par 182 deenam, škaitot no laulāščanas deenas, ja wīhš tos neatšīst par šaweem behrneem;
4) las dšimufšči pehž 10 mehneščēem pehž laulības beigam.

Par ahrlaulībā dšimufšē behrna tehwu teel ušstātis tas, las atšīneē wāž peenahštš, tā wīnšč atradeē neatfautās šaitēs ar šemneē, kura dšemdejuse. Ja no pehdejās par wainīgu ušrahđitāis newar peerahđit, tā wīnai tātī laitā beš wīna tahdas šaitēs bījuščas ar jiteem, tad wīnam peenahštš behrnu ušuret un gēhrđi, kamehr patš dšīwo un kamehr behrnš naw šašneēdšis dešmit gadu wežumu un nespehž šagahdat few pahrtītu.

Apstāstām tahlat ahrlaulībā dšimufšē mantofčanās teefības. Behrni, las peedšīwoit ahpruš laulības, manto tītai šawas mahtēs, bet ne tehwu manto*), šaut pat wīnu tehwš buhtu šīnams. Uš šči pamata ari pehž pašču ahrlaulībā dšimufšē nahwēs manto tītai pehdejo mahte un wīnās radneeki, bet tehwš un wīna radneeki no mantofčanās teel īšfehđiti. Ēurpreti teē eēpreēšč laulības dšimufšči behrni, kuzi uš wehlai isdaritās laulības pamata eēgurušči lītumīgu behrnu teefības, manto līdš ar jiteem behrneem weenadās dātās. Ja ahrlaulībā dšimufšē mahte appežas un pehž wīnās nahwēs paleē lītumīgi behrni, tad pīrmeē manto līdš ar wīnās lītumīgeem behrneem weenadu dātu no wīnās paščas mantas.

Kas attežas uš peerakstīščanu peē fabeedribas, tad ahrlaulībā dšimufšē, peē tahdas kahrtas ari nepeederetu wīnu mahtēs, īšlīteē un teē, las dšimufšanas neartmīn, teel peerakstīti peē pīšfehču un laulu fabeedribam līdš pīngadībāi weenīgi rehšina deht, beš fabeedribas peerakstīšanas: teē, kuras audšīnāšanā peenehmušči no nobokteem bīhwi šaudis wāž ahrsemneeki, uš wīnu audšīnatoju wehlesčanos, — peē pīšfehčas wāž laulu fabeedribam, bet teē, kuras audšīnāšanā peenehmušči bījuščo noboktu malkatoju kahrtas šaudis, — peē šawu audšīnatoju kahrtas un gīmenēs. Ēurpretim pehž pīngadības šašneegščanas wīni war wāž nu palītī tai kahrtā, peē kuras wīni peerakstīti no audšīnatojem, wāž ari īšwehleteē few, pehž pašču eestata, jītu kahrtu. Šīmā gadījumā wīni teel peerakstīti peē otlada no šefoščas pehž pīngadības šašneegščanas gada pušēs preēščā noboktu malkaščanas un wīnu šaušču īpīlīdščanas tai fabeedribā, peē kuras wīni peeder; turpretim ja wīni īšwehl jītu kahrtu, wīni teel peerakstīti peē pīšfehčas fabeedribam beš pehdejo peerakstīšanas.

Ja ahrlaulībā dšimufšē behrna mahte nošauktu par tehwu muiščneeku un pehdejāis atšīhtu behrnu par šawu, tad tahds behrnš, lai gan līdš šawai pīngadībāi peerakstītamš peē mahtēs kahrtas, — ja peē muiščneeku kahrtas peederi-

gais tehwš nenem wīnu peē fewis, wāž nenodob audšīnat jītā kahrtā, — tomehr pīngadību šašneēdšis war pehž šawas grības īšwehlet šaut kuru jītu dšīwēs kahrtu.

Neretī gadaš, tā peē šīnams fabeedribas peederīgš šemneēš appežē peē jītā pagasta peederīgu meitu, kuzai ir ahrlaulībā dšimufšči behrni. Te nu žetas wāžajums, wāž pagasta fabeedriba, peē kuras peeder wīhš, ir peēšpeēta uš nemt ščos behrnš par šaweem ložkeem? Šče lītums atbīld, tā šemneeku kahrtas ahrlaulībā dšimufšē ir to fabeedribu ložeki, peē kureem peedereja wīnu mahtēs wīnu dšimufšanas laišā. Ahrlaulībā dšimufšē mahtēs īšfehšana wehlai peē wīhra peē jītā pagasta ložeka naw šašīta ar ahrlaulībā dšimufšē peerakstīščanu peē tās fabeedribas, peē kuras peeder wīnu mahtēs wīhš**).

Pehdigi lai apstātam, šahdā kahrtībā ahrlaulībā dšimufšēem peerakstīšanas lītumīgu behrnu teefības.

Ēeprēšč laulības dšimufšē behrnš, uš wehlai isdaritās laulības pamata, war no apgabala teefās līt apstīprināt par lītumīgeem behrneem (узаконить), peē tam wīni tad eēgubšt lītumīgu behrnu teefības un manto līdš ar laulībā dšimufšēem weenadās dātās. — Luhgums deht ščo teefību peerakstīšanas ir jaēēneēš apgabala teefai gada laišā pehž šalauloščanās. Bet ja wīnšč tītū eēneēgš pehž gada īšfehšanas pehž laulības šfehščanas, tad jaīšfīldro eemēšī, las ščo nošawēščanu atwaino. Par eemēšlem war tīt peenemti: wežaku wāž behrnu šīmība, materiālu līdšēktu truhšums, gruhā deenefta peenahjumū īpīlīdščana. Par peerahđijumu jaēēneēš ahrta, polījijas wāž deenefta preēščneezības apleezība.

Ēē šči luhgumraksta, deht ahrlaulībā dšimufšē apstīprināšanas lītumīgu behrnu teefības, ir jaēēneēš: lītumīgā kahrtā apstīprinātš tehwā un mahtēs paraščis, tā behrnš ir žehleē no wīneem**), behrna kruzama šīme un wežaku šalauščanas apleezība. Pehž leetas īšpreēščanas apgabala teefā ir jaīnem norakštš no teefās špreeduma. Pehdejāis līdš ar behrna kruzamū šīmi, fabeedribas ušnemščanas leezību, kā ari polījijas apleezība, tā peenemamāis wehl ne peē weenās fabeedribas naw peerakstīš**), ir jaēēneēš kruzā palatai peē fewiščka luhgumraksta deht lītumīga behrna teefības apstīprinātā peerakstīšanas peē wežaku fabeedribas un gīmenēs.

Pehž ščo formalitatu īpīlīdščanas nu reiš ir panahštš, tā par lītumīgu behrnu apstīprinātš teel eerakstīš mahjītāja un fabeedribas grahmātās, tā ari kruzamā šīmē un jītš papīros — par lītumīgu behrnu.

No eekīdšlemēs.

a) Waldības leetas.

Ēezelti: par kūrsemēs gubernas waldeš ahršīneezības īnspektora amata īpīlīdžaju — Žgaunijas ahršīneezības īnspektora palīhģš šandīdowš; kūrsemēs gub. waldeš žeku rīšlotajas komitejā par jaunalo īnščeneri A. Šchemefowš; par teefās pīštawa amata īpīlīdžaju Želgawā — atwalīnats poruščkīš M. Keēnēwīščš; atwalīnats gubernas šekretars M. Jīnštīš — par Wīdsemēs gubernas waldeš kanželīstū: šobahrštš Žīnēwīščš un promīšori Luēwīščš un Ēerne Rīgās gubernas behrnu patwehřmju aīšgahđneezībā par goda beedreem.

Ēaagštīnati pehž nodeēneem gadeem: par walštš padomneeku — Želgawas reālškolš školotājš Arnoldš; par koleģiju padomneeku — gīmnāštju školotājš: Leepajas Nikolaja gīmnāštjas Šwanbergš, Želgawas meitenu školš Storo-pōštīšnījš, Šalanas progīmnāštjas Čīmula, reālškolū: Želgawas: Wīššners, Leepajas Dontščenko, Želgawas Matwejewš un Baštēnš; par pīšgalma padomneeku, školotājš: Leepajas Nikolaja gīmnāštjas Bergmans, reālškolū: Želgawas — Maafš un Weīnšowš, Leepajas Wōšatōwš, Lutuma 3 klasejās wīlčebtas školš Janšōš Leepajas Nikolaja gīmnāštjas ahrštš Webers, Aluštēs 3 klasejās wīlčebtas školš īnspektors Ščaks; par tītularu padomneeku — Želgawas reālškolš klāšu uštrauga palīhģš Šuppulš; par gubernas šekretareem — Leepajas elementarškolū školotājš Semrowštš un Breiščš; Baltijas dōmēnu pahrwaldeš darbowēdš Sarīnšč — par koleģiju šekretaru.

Ēahrželti: kūrsemēs gub. waldeš ahršīneezības īnspektors Wōječowštš — tai paščā amata uš Orloš gubernu; jaunakais šandī: arš uš teefu amateem peē Čharťowas teefu palatas Mīščaišs Rīrjowš — uš Želgawas apgabalteefu; kūrsemēs gub. akšīeš waldeš jaunakais brandwīhna dešīnatamū kontroleerš Matarowš uš Plešawas akšīeš pahrwaldi; Žarantšas aprīnāš renteješ grahmātwešča palīhģš Kīmento — tai paščā amata uš Wīdsemēs kruzā palatu; Wīdsemēs gubernas waldeš kanželīstš Plotneēš no ahršīneezības nodatās — uš Wīdsemēs gubernas weterīnara kanžleju.

b) Baltijas notīfumi.

Pahrtīfās beedribu leetā.

(Peēšīmes peē Beelaina lga raksta „Mahjas Weeša“ šč. g. 1. numurā.)

Šwehđren, šč. g. 16. janwari II. Rīgās pahrtīfās beedribas telpās Baltijas šaweēnoto pahrtīfās beedribu komiteja notureja šehđi, peē kuras nehma ari dalību wairakš pahrtīfās beedribu delegati. Pahrunajot daščadus jautajumus par pahrtīfās beedribu idejās īplatiščanu un par pašahwōščo pahrtīfās beedribu beedroščanos šawā šarpā, tītā ari pahrunati ščehērički, las šahjas pahrtīfās beedribu lopejo mehru šašneegščanai želā. Štarp jītu tītā norahđīš uš šahdu rakštū „Mahjas Weeša“ šč. g. 1. num. „Muhšu pahrtīfās beedribas“ ar Beelaina parašču. Tā tā Beelaina lga rakštš šatura, pehž manāš domam, labi daudš nepareišu špreedumu par pahrtīfās beedribu un par Baltijas šaweēnoto pahrtīfās beedribu komiteju un waretu mulšnat „Mahjas Weeša“ laštājus un zaur to šawu teefu šaitet pahrtīfās beedribu leetā, tad turu par wājadšīgu peē šča raksta šaitšt daščas peēšīmes.

Kā šīnams, Baltijas šaweēnoto pahrtīfās beedribu komiteja šaštahw no 3 ložkeem. Ščās komitejas rakštweēdš ir

*) Ščis notīfums nešīmejas uš šem, kuzi wehlak no apgabalteefās tītū apstīprinātš par lītumīgeem behrneem.

**) Ja mežali wehlās personīgi eerasteē apgabala teefās šehđē, tad wīnu luhgums tītš īšpreēš, tad šči parašča naw wājadšīga.

***) Ja ahrlaulībā dšimufšēis jau buhtu peerakstīš peē tahdas fabeedribas, tad polījijas apleezības weetā jaēēneēš tās fabeedribas atlaiščanās leezība.

Bolderajas — Ušē Dwinštās pahrtīfās beedribas preēščneēš G. Wulffa lgs. Wīwēš reišu reišem ir parahđījuščēš aīšrahđījumi pahrtīfās beedribu eēwehribai ar Wulffa lga, tā Baltijas šaweēnoto pahrtīfās beedribu komitejas rakštweđeja parašču. Ščos aīšrahđījumus nu nemās apšarat Beelaina lgs. Apstāstām tahdus no Beelaina lga špreedumeem par mīnētās komitejas darbību.

Rakštš no 1899. g. 26. septembra komitejas šehđēs padomeem šanejīs, tā raksta Beelainš, šchahđi: „Komiteja pahrtīfās beedribam eetej weikala personalam nemakšat tā līhđš ščim, šīnamu naučas šumu preēščā uštura, bet eerīhfor turpat peē weikala lopeju ehdeenu pagatawoščanu, las īšnahktu daudš lehtat un nedotu eemēstu apšalpotajeem wīnu pahrtīnā atrodofščos ehdamus produktus īšleetot tā šawu ihpaščumu.“ — „Šchahdeem un tam līhđšgeem padomeem pahrtīfās beedribas pašlauščdamas šawahrtu beedribās tahdu weikala putru, kur pat komitejai peetruhču padoma, ar šahdām karotem to īštrehbt.“ — Zaur tahdu rīhžību pahrtīfās beedribu rīhžība buhtu wehl wairak tā šafot šadumbrota, kur īšweīžīgajeem „weikalneēkeem“ buhtu īšweīgīgata šweja.

Ščo Beelaina lga apgalwojumu mehš waram atšpehot tātšni ar peemehreem īš pahrtīfās beedribu praktīšās darbības. Mīnētā šehđē, šwehđēem, 16. janwari Iļgejeema pahrtīfās beedribas delegati šīnoja, tā no tā laika, kamehr Iļgejeema pahrtīfās beedriba preēščā šawa weikala personala eerīhfoje šopehđinaščanu, wīš ušturs uš īš personās īštāšot tītai 9 rēf. par mehneē, un weikala personās juhtoteē tagad peē labaka uštura, nekā agrat, kad gatawu ušturu lītūšči neēš no žītureēš. No Bolderajas Ušē Dwinštās pahrtīfās beedribas tītā šīnotš, tā zaur šopehđinaščanas eerīhfoščanu preēščā weikala personala beedribas īšewumi par wīšu īškuras personās ušturu īštāšot par mehneē tītai 8 rēf. Ēurpretim no II. Rīgās pahrtīfās beedribas pušēs tītā šīnotš, tā šchāi beedribai par pušdeenu ween preēščā īškatras personās īšleetot 8 rēf. mehneē un wīš ušturs 14—15 rēf. Tē šopehđinaščana naw eerīhfoča. Wāž te nu nebuhtu deēgan škadri peerahđīš, tā komitejas norahđījumš ir pareīšš, tā weikala personala ušturesšana īšnahkt lehtat, ja eerīhfo šopehđinaščanu, nekā tad preēščā uštura makšā nauđu. Patš par fewi šaprotams, tā ja šahdāi beedribai neatkautj wāž nu telpas, wāž šahđi jītī apstāhkt, tad tur šopehđinaščana newar tīt eerīhfoča. Katrai beedribai jarihfojas tā, tā to atkautj wīnās apšahktī. — Otrahrt, tāpat ari weegli šaprotams, tā ja weikala apšalpotājī turpat weikala telpās dabon gatawu ušturu, tad wīneem ari ir mašal doīs eemēstu īšleetot wīnu pahrtīnā atrodofščos ehdamus produktus tā šawu ihpaščumu. Tahlat Beelaina lgs uštraužas par to, tā komiteja eetej beedribam weikala wadonūs neušnem par beedreem. Šadomā, tā to eetejot komitejai buhš gan šašīn bījuščāi šahđi pamati, tā to Wulffa lgs īšsumā ari aprahđīja. Šo tas jau ešot tātšni komitejas ušdeēums, pahrtīfās beedribas darīt ušmanīgās uš škudam, šo weena wāž otra beedriba īšdarījuše. Reīšem atgadoteēš, tā beedribam ar weenu wāž otra no šaweem parahđneēkeem jastahjoteēš teefās preēščā, kur ne reti weikala wadonš ešot weenīgāis leezīneēš; ešot šīnami gabījumi, kur meera teēja šuhđību atrahđījuše weenīgi aīš eemēla, tā weikala wadonš beedribā beedris un tadēht šuhđības leetā eēinterēfeta personu, tāpat ari, weikala wadonim, ja tas beedris, teelot zaur to dota leelala īšewība rušpeteēš par to, lai beedribas pahrwaldeē nahkt tahdas personās, kuras tam wairak pa prahtam. Weikala wadona waras peenemščanas warot beedribas interēšem reīšem buht šaitīga. Šlahšefoščē Wulffa lga motīweem peerita un Beēřjones pahrtīfās beedribas delegatš īštežas, tā wīni bījuščāi nodomajufču ušnem ari weikala wadoni šawā beedribā par beedri, bet komitejas norahđījumu īšlāščījuščī weenprahtīgi tam peeritufči.

Apstāstām wehl šahdu jītu no Beelaina špreedumeem. Beelaina lgs raksta:

„Štarp jītu „eēwehrojamo“ Wulffa lgs pašīnoja, tā komiteja peewīlščot peē šawas darbības wairak īšglīhtotus, mahjītus špehklus, špezīalīstus-autoritates tīdšīneezības arōdā. — Ēu — šo tad pahrtīfās beedribas lai no teem šagaida?“

Ēšlāušas pawīšam šawabi, tā uš šchahdeem jautajumeem ari wehl buhtu wājadšīgš īšlāidrojums. Šaitam tātšču katram beš šahdeem īšlāidrojumeem ir šaprotams, tā jo wairak šahdā beedribā īšglīhtotu špehku, jo tas labaki preēščā beedribas.

Ja daščas beedribas nekad newar ušplaukt, ja wīnās tītai wāž atrod peerīščanas publikā, tad weens no šwarīgakeem eemēšlem ne reti ir īšglīhtotu, mahjītu špehku truhšums. Mahjīti špehki, špezīalīstī īš fewiščki no šwara ir tahdās beedribās, kuras few šprauduščas špezīalus mehreus. Kur darīšanas ar prešču eēpīrščanu un pahrbōščanu, tur tōri derīgi tīdšīneezības arōdā špezīalīstū līhđšdarība. Tadeh, ja Baltijas šaweēnoto pahrtīfās beedribu komiteja nodomajufše peemīlīt peē šawas darbības wairak īšglīhtotus, mahjītus špehkus un špezīalīstus tīdšīneezības arōdā, tad tas pelna atīšščanu. Šīš nepareīš par pahrtīfās beedribam špreēščā Beelaina lgs, šo rahda ari šefoščā weetina wīna rakštēnā: „Šī īgi muhšu pahrtīfās beedribas tīt gaidīs šawus labumus gatawus no žītureēš, paščas nešahđdamas nopeetī lopeju darboščanos jau tagad šawā šawā mašumā, tīt īgi tās buhš un palītš leetas nepraščas, kuru uššfehšana naw domājama. Tahda darboščanas ir: „ehku želt no īščakura eēšahlot beš pamata.“

Un tas tad nu Beelaina lga pamudinājīs uš šchahdeem špreedumeem? — Wulffa lgs rakštot, tā komiteja šahščoteēš šafarā ar daščām kreemu beedribam, peē tam nemās šlahlat nemīnot, kas tad tas par šafaru komitejai buhš un las no tahda šafara beedribam? — Ir katram weegli šaprotams, tā uššahlot tahdu jāunu neparāštū darbu, ir derīgi šīnat, tā ščo pašču darbu darījuščī jīti. Jītu peedšīwojumi mums daudšahrt war atweēglīnat jaunās darbības eerīhfoščanu un īšfargat no daščadām škudam. Šaitājī waruhbt wehl atžerejeēš, tā 1898. g. auguštā un septembrī Baltijas pahrtīfās beedribas apžetoja Šcherehđatjewa lgs no Peterburgas, leetpratejš pahrtīfās beedribu leetās. Šcherehđatjewa lga rewīšija, tā wīspahri teel atšīhtš, bījuše no leela šwara. Šcherehđatjewa lgs īšlāidrojīs, tā jaēerīhfo grahmātu weščana, weikala wadona kontrole u. t. t. Ēri Beelaina lgs patš atšīhtš, tā Šcherehđatjewa lga padomi bījuščī labi, bet tad atfal šafas nešīnot, šohds labums nahšfoct beedribam no komitejas šafarā šahščanas ar daščadām kreemu beedribam.

— Ja lahdam no laštajem eekristu prahtā jautat Beekalna Igam, ka tad, pehž wina ušfateem, ihsti buhtu jaribšojas pahrtikas beedribam, tad noteiktas atbildes uš ſcho jautajumu wintš Beekalna Iga rakštā neatrašt. Beekalna Igs ſata, ka muhju pahrtikas beedribu ušplaukšana neesot domajama, ja tās pašas „jau tagad ſawā majumā“ neſahškot nopeetnē ſopigu darbſchanoš. Beedrošchanoš ſinā eet jau tagad tahtal uš abreeni, buhtu, pehž wina ušfateem, til daudš, ka „ehfu želt no iſchutura eesahkot“. Eeſch ka ihsti lai paštahmetu ſchi „ſopofchanoš majumā“, to Beekalna Igs ihſakt neaprahd. Ja beedribas ſopigi weenā weetā lai nemot prezes, tad tās dabuſchot lehta. Par to jau nu warbuht nebuhtu to ſtridetees, bet ja beedribas to nedara, waj tad ſur komiteja wainiga. Komiteja uš ſawu rofu newar neſahdus lih-gumus ſlehti, winaſ uš to naw pilnwaras no beedribam, un pate wina ari wehl naw til žeeſchi nobibinajuſes eeſtahde, ka waretu žil nežit paštahwigi rihtotees. — Bet peenemēm ari, ka wina pahrtikas beedribas ušreiš buhtu gatawas paſlaukt Beekalna Iga padomeem un winaſ ſopigi ſahstu eeguht prezes weenā weetā. Kaš nu ar to ween buhtu panahkt? No ſwara ir tiſai jautajums, ka prezes jo lehtaſi eeguht, bet ari, ka tās pahrwalbit, pahrdot, kontrolet, ihſi ſaſot, ka nolahrtot beedribas eeſchajo darbibu. Preſchju nopirſchana ween wehl nebuhtu til pahraſ gruhta leeta. Daudš gruhtala ir dariſchonu weſchanoš ſabrtibas nopibinajuſchana. Wiſleelatuš ſaw-dejumus žeeſch arween tee weikali, kaš naw deesgan nopeetnu wehribu greeſuſchi uš dariſchonu weſchanoš ſabrtibas eeſch-koſchano. ſur truhtſt mahžitu ſpehfu, ſpezialistu, tur gruhti nobibinat pareiſu dariſchonu weſchanoš ſabrtibu. Tadehſ, ja Baltijas ſaweenoto pahrtikas beedribu komiteja beedribu labā puhtas pee ſawas ſabrtibas beewiſt mahžitus ſpehfu, tad taš buhtu minams ar atſiſchano, bet newis tahta ſabrtā, ka to dara Beekalna Igs. ſur truhtſt mahžitu ſpehfu, ſpezialistu padoma, tur wiſdrihſati war eeſtuht tee „ſinamee weikalneeli“, par ſureem runā Beekalna Igs. Wiſu ſcho eewehrojot mums janahſt pee ſlehdseena, ka, ja Baltijas ſaweenoto pahrtikas beedribu komiteja puhtas pee ſawas darbības peedabuht mahžitus ſpehfu, ſpezialistu, ja wina puhtas eepaſihtees ar žitu tautu pahrtikas beedribam, lai nu tās buhtu waj kreerwu, waj wahžu, waj angfu pahrtikas beedribas, tad wina rihtojas ar apdomu un pareiſā žetā. Bet paturedami prahtā Beekalna Iga apgalwojumus, ka tee aiſchahdijumi un nowehrojumi, ſuri ar Wuſſa Iga parakſtu nahſ atſahrtiba, eſot pa leelatai datai wiſi tuſchās ſraſas, beſ lahdas noſimies, ka rihtojotees pehž teem pahrtikas beedribas buhtu ehtu no iſchutura ſahſot u. l. t., metiſim ari ihfu ſlatu uš lahdas pahrtikas beedribas darbibu. G. Wuſſa Igs ir no 1897. g. par Bolderajas-Uſij-Dwinſtas pahrtikas beedribas preeſchneeku. No ta laika ſchās beedribas apgroſjums ar ſatru gadu ir audſis (no 40,000 rbl. uš 45,000 rbl., tad uš 50,000 rbl. un 62,000 rbl.). Tapat paštahwigi ir ari auguſe ſchās beedribas ſlaibra pelna. 1897. gada, tad Wuſſa Igs eeſtahjas Bolderajas-Uſij-Dwinſtas pahrtikas beedribā, ſchāi beedribai bija 500 rbl. parahdu. Uhdſi gada beigam parahds tiſa nolihdſinats un ſlaibra pelnas atlika 3 rbl. 1898. g. ſlaibra pelna iſtaijija jau 1200 rbl. un 1899. g. 3700 rbl. Te taſchu gan laitam warēs runat no labem panahſumeem pahrtikas beedribas darbiba. Tā tad gruhti gan buhš tižet teem ſpreedumeem, ſureš par Wuſſa Iga ſajā laiſteem aiſchahdijumeem pahrtikas beedribam taifa Beekalna Igs.

Atſinibu Baltijas ſaweenoto pahrtikas beedribu komiteja winaſ tagadejā ſoſtahwā pelna ari tadehſ, ka ta puhtas iſplahit tautā pahrtikas beedribu ideju. ſcha gada 16. janwara komitejas ſehde komitejas rakſtweidis Wuſſa Igs laſija preeſchā broſchuru, ſur popularā weidā aprahdit, lahdš la-bums žetās laubim no pahrtikas beedribam, ka ſchās beedri-bas dibinajamas un wadamas, la eerihſojama weikala wa-dona pahrwadiſiba u. t. j. pr. Rad laudis buhš mahžiu-ſchees atſiht pahrtikas beedribu labumus, tad wineem ari radifees intereje pahrdomat, ka un ſur wiſlabati prezes eepeh-famas, la pahrdodamas u. t. t.

Par to wiſliktato weetu Beekalna Iga rakštā ee uſſtatu ſeſoſcho: „Tā ka beidſamajā Baltijas pahrtikas beedribu delegatu ſapulži tapa eewehleti jauni komitejas ložekſi — iſ-nemot Wuſſa Igu, kuſch bija un palika ka komitejas rakſt-weidis un ſaſeeri, tapa no bijuſchā ſlahteſoſchā komitejas ložekſta preepraſiſ, lai Wuſſa Igs, kuſch tal ſanehmis no ſatras beedribas pa 10 rbl. preeſch komitejas ložekſu algas un rakſtu iſdewumeem, iſdotu rehklinus par naudas ſahwofii. Wuſſa Igam tani reiſa neiſnahja rehklaus nodot. Bet tā la nu taš ari lihdi ſchodeem wehl naw daritš un ari jau uš jaunu ſanemti no beedribu delegateem 5 rbl., tad žereſim, ka drihš tiſs paſneegti rehklin.“

Ko nu laſtaji lai ſpreeſch par ſchahdu Beekalna Iga paſinajumu? Ja lahdš nenobod naudas rehklinus, ſur tee janobod, tad taš ir loti ſlikti. Tad ſinams war ari žetees ſchāubos, waj ſchee rehklini ſabrtiba, waj tiſ naw ſur lahdš iſtruhkums u. t. t. Un ja leeta nebuhtu bijuſe deesgan no-peetna, waj tad gan Beekalna Igs ar to buhtu nahjis at-ſlahrtiba? Wintš taſchu laitam rakſtidams, ka leelaš, pahrtikas beedribu labā, grih weſt gaiſmā lahdu nebuſchano, par ſuru naw eeſpehjamš ſluſu žeeſt. Tā tad ar ſawu norahdi-jumu, la rehklini naw tiſuſchi paſneegti, Beekalna Igs žet deesgan nopeetnas aiſdomas pret Wuſſa Igu, ka komitejas ſaſeeri. Bet nu iſchahdas, la želt ſchahdas aiſdomas Beekalna Igam naw bijis nelahda pamata. Delegatu ſapulže nolem-dama, ka ſatrai no ſaweenotām pahrtikas beedribam jamakſā ſinams maſumintſch preeſch komitejas ložekſu algas un rakſtu iſdewumeem, ir ari nolehmufe, ka par ſcho naudu delegatu ſapulžes n a w japaſneegti rehklini, bet la komiteja pate ar to war rihtotees pehž ſaweeem eeſtateem un pehž ſawām wajadſibam. Par ſchahdu nolehmumu ležina protokolš. Tā tad ne tai delegatu ſapulže, par ſuru runā Beekalna Igs, ne ari lahdā žitā Wuſſa Igam naw nahžees par mineteem eemakſajumeem nodot rehklinus, un beedribu delegati to ari naw preepraſijuſchi. Rahta ſabrtā minetā nauda iſleetota (par žeeem, par rakſtu iſdewumeem u. t. j. pr.) un žil no tās atližees, to komitejas ložekſi ſawā tagadejā ſaſahwā ſin it labi, un iſſahdrojumš par ſcheeem rehklineem tiſa ari doš ſch. g. 16. janwara ſehde. Rahtefoſchee neſlehpā ſawu nepa-tiſchano pret Beekalna Igu, ka taš beſ pamata žet aiſdomas pret Wuſſa Igu. Wairatam perſonam par weenu un to paſchu leetu jau war buht daſchabi uſſlati, un domu iſmaina

war paſchāi leetai nahſt tiſai par labu. Bet pee tam neapdo-migā ſabrtā neſt atſlahrtiba leetas, kaš war laitet otra godam, naw aiſbidinami. Ja žentigeem un apſintigeem ſabeedribu darbi-neeki newarēs buht droſchi no nedibinateem goda aiſſchahru-meem, tad nebuš ari lo brihnitees, ka tee paguſt ſtrahdat preeſch wiſpahrtibas. Un jo wairat ſchahdi darbineeki atrauſees no darbības atſlahrtiba, jo wairat iſdewibas ſwejet radifees teem ſinameem weikalneeleem, par ſureem ſawā rakſtā til daudš runā Beekalna Igs. Ar wahrdeem, ka ſata Bogols, ir jaapeetas godigi (со словомъ нужно обра-щаться честно). A. T.

Paſinajums Baltijas pahrtikas beedribam.
Paſtahwiga komiſija pahrtikas beedribu leetas Peterburgā lahdſ Baltijas ſaweenoto pahrtikas beedribu komiteju pa-wehſit Baltijas pahrtikas beedribam ſurjemē, Wiſſemē un Igaunijā, ka jaundibinamās „Beeltirdſneezibas kooperazijas beedribas“ (Кооперативное общество оптовыхъ операций) ſtatuti ar lahddeem maſeem pahrgroſjumeem 7. janw. ſch. g. no eeſchleetu miniſtra apſtprinati. Beedribas, ſureš wehleteš eeſtahtees par beedreem „Beeltirdſneezibas kooperazijas beedribā“, top lahgtas drihšumā eeſuhtit ſawu peeteiſchanoš lihdi ar topiju no generalſapulžes nolehmuma, Paſtahwiga komiſijai pahrtikas beedribas leetas (C. - Петербургъ, Административная набережная № 8), ušdobot beedru ſlatu, pažu kapitala un ſapat ari reſerwes kapitala ſeelumu un pehdeja darbības gada pahrdoto preſchju daudſumu, nauda aprehknot. No Baltijas pahrtikas beedribam lihdi ſchim peeteiſchās: Aſites, Bolderajas = Uſij = Dwinſtas, Kempu, Lubanas, Warſnenu = Startu un Rundales beedribas. Ahtrata peeteiſchanoš wajadſiga tadehſ, lai drihſat waretu organiſet ſchās beedribas waldi un eeſahkt rihtotees.

G. Wulffs,
Baltijas ſaweenoto pahrtikas beedribu komitejas uſdewumā.

Brandwihna monopolu Baltijas gubernās eewedot, priwatperſonas warēs dabuht pahrdot ſcho brandwihnu, par to winām tiſs dota ſinama atlihdſiba (ſinantiſchu miniſtra žir-ſularš no 1899. g. 14. dež. ſem Nr. 487). „Balt. Wochenſchr.“ nu rakſta, ka ſchi atlihdſiba preeſch muhju gubernam noteiſta tiſpat leeta, la preeſch pahrejam, tiſai ridſineek. em ta apreh-ſinata leelata. Lauu kroſſineeki, ja wineem akkauts pahrdot monopola brandwihnu, dabuſch ſchahdu atlihdſibu: 1) par ween-labriſcho brandwihnu 20 ſap. no weera, ja pahrdotawa naw tahtal par 5 werſtem no kroma brandwihna noſittawas; preeſch tahtalam pahrdotawam noteiſtas tā ſautiſas joſlas, it pa 20 werſtem weena, tā ka tad it uš joſtu un weeru dabu 5 ſap. ſlahi, pee tam joſlas data teel rehklinata par weſelu joſtu. 2) Par labato tibrito brandwihnu (столовое вино) dabu otriti leelu atlihdſibu. 3) Par ſpirta pahrdofchano dabu 1/2 ſap. no grada, peeleekt wehl ſlahi 5 ſap. it par weeru un joſtu. Riga atlihdſiba aprehknota uš 30 ſap. par weeru no weenlahrtiſcha, 50 ſap. no labata brandwihna un 1/4 ſap. par gradu ſpirta.

Wiſſemē no 8. lihdi 15. janwarim ar Sibirijas mehri ſaſtima 5 leelopi, ſuri wiſt noſprahga; ar trakumu Riga ſaſtima 4 ſuni, no ſureem 2 noſprahga un 2 tiſa no-galimati.

No Žewaines. Neilgi atpaſat dibinata ſchejeenes Semkopības beedriba notures 6. februari ſch. g. Raſkſtu mu-iſchā gada ſapulži ar ſeſoſchu deenas lahtibu: 1) gada pahrtiſtatu nolahſchana; 2) amata wehru weſleſchana; 3) buhſchies preeſch 1900. g.; 4) jaunu beedru uſimeſchana. Pehž ſa-pulžes beigſchanoš ſahſtees weeſiga ſahſiwe ar deju. Ka dſir-dams, tad weetejais muſchāš ihpaſchneeks ſon Wolfa Igs li-ſchot buhmet ſlatu beedribas namu. Pee ſchis beedribas uš preeſchu nemſchet jo dſihwu dalibu wiſi apſahrejeje muſchu teelgruntneeki. Uš nahſoſchu pawaſaru žeret pat maſatu iſ-ſahdi ſariſkot. Pehdejos gados, tā reſjams, tā muſchā, ka draubſe wiſpahri leela mebrā ušplaukufe, par to tiſai japee-zajas. Redſem, to wehl nahſorne radis, bet žazer, la ſchi Semkopības beedriba buhš paſihdſiga wiſas leetas ſemſopieem tā ſauttajos „gruhtos laikos“.

Weg-Weebalgas Pahrtikas beedribai ſchinis deenas ir peeweenojufes I r a h j a i ſ d e w u ſ a b e e d r i b a, ſura uſahſis ſawu ſahrejeje darbibu 26. februari un turpamas ſehdes ſchāi gada tures tiſai iſtata mehneſcha otra un peh-deja ſehdeena no pulſten 2 pr. puſdeenas. Wiſas beedribas, kaš lihdi ſchim Weg-Weebalgā dibinatas, ir ušplaukufas, tayahž žerams, la ſchi jauna ſabeedriba ari buhš dibinata uš leetiſchās wajadſibas pamateem un pee apdomigās wadības gan naudas eeſizejeem, gan winaš nehmejeem uſtižigi palalpoš.

—s—

No Anascheem. Pehž wairat gaduš gata ſarp-brihſcha mehš aiſnahneeki atſal reiſ peedſiwojam teatra iſ-rahdi. Swehtdeen, 23. janwari ſch. g. Anaschu Juweſbrau-zeju ſabraudſigas beedribas pagaidu telpās — Dreimatiſchos — weeſojas ſwejeemeſchi. Uſweda Rudolfa Blaumana behdu lugu „Paſudſchais dehſ“. — Swehtdeen, 13. februari Reſurikſlās Peterburgos juhneezibas beedribas Anaschu no-dala iſrihſos Dreimatiſchos ſajaru preeſch beedribas nama buhweš. Daudš ſelmeš!

Jurjewas weterinariſtitutā notureja 23. jan-wari ſwinigu ſwehtu aktu. Swehtu rumu tureja priwat-dožents mag. med. vet. S. Puiſchowſki par tematu „Kaš ir dſihwiba?“ Gada pahrtiſtatu nolahſija dožents mag. agr. St. D a w i d s. Iſ pahrtiſtata reſjams, la iſtitutā ſtude 282 ſtudenti. Gada laika eeſtahjuſchees 102 jauni ſtudenti, no teem ir iſ gimnaſijam 47, iſ realiſtolam 8, iſ uniwertitates 1, iſ žiteem iſtituteem 7, iſ garigeem ſeminareem 39. Weterinari-ahra gradu eeguwa 41, un weterinarmedijinas magiſtra gradu 3 perſonas. Iſtitutā ſiniſtās ahſiſeti 5113 kuſtoni. Par temata „Morſorma eeſpoids uš aſins ſemeniſchu daudſumu“ apſtrahdaſchano eeguwa ſtud. W a c h o t i n s ſelta medatu un laſweetiſt ſtud. med. vet. A u g u ſ t s K i r c h e n ſ t e i n s iſ Wiſſemēs ſud r a b a medatu. Swehtu aktu ſlehdſa ar rumu direkters, iſhtens walſtpadomneeks mag. R. j. K a u p a c h s. —s—

Par ogu un ſehnu laſiſchano ſeſoſchos ſurſemes kroma meſchos jamakſā ſchahdi nodokſi: Emburgas, Wirjawas, Tufuma un Peenawas — 30 ſap., Grobinas — 25 ſap., Dignajas, Mihjas un Ruzjawas — 15 ſap., Piſtenes, Kan-dawas, Andumes, Dobeles, Dentawas, Kuldigas un Taur-

kalnes — 10 ſap., Matſules meſcha Zimmermanā, Smešs un Dſerſeneela datās, Rendas un Laſu — 5 ſap. par liht. Wiſſemēs kroma meſchos: Sioſas un Belanes — 50 ſap., Mangatu, Pahabſchu un Enſeles — 10 ſap., Kamzaru (a Sloju) — 5 ſap. par biſeti.

Kurjemes preeſchē ſiſkas! Koltraga garidneek Nikolajs Aſchewſki „Kur. Sub. Aw.“ eeſuhtijis ſchahdu rakſt. Kemeles ſiſkas wiſur paſiſtamās; bet Kemeles preeſchē ſe ſiwitina koſch lahdā laika top arween reſata. No aiſpehriā gata daſchi ruhpneeki ſahſchaji greeſt wehribu uš preeſchaj ar Koltraga ſur ſcho ſiwitau ſer tahta daudſumā, ka trihš remelneeki, ſuri preeſch eesahlit un ſazatawor, newar tiſt galā ar iſſwejetām ſiſka-tee peetrubſti ſahle, te wajadſigo peedewu, bet galwenaſa la- — ſſahredes doſchu, tā la wiſlabatā ſwejas laika ſwejeem ſehd beſ darba un peinas. Pee peeteeloſcheeem preepraſijumeem iſweens ſwejeekš waretu nowelint lihdi 15 rbl. pa deen pahrdodams lahu ſiſtu par 2 1/2 — 3 ſap. Rahtš Kemele ſpezialiſtš, ka paſ iſtejas, gada laika apgroſijis lihdi 85,000 rbl. preži žaur Keweli iſſuhtidams uš Maſſawu, Peterburgu un žitām piſehtam. Eklab ſchejeenes ſiſtu eeſahſijums tā u-garſcha ir tahta, ka labatu wairš newar wehletees. Pa-leetpraſchu domam ir gluſchi nepareiſi, ſcho preži laiſt lahtš ſem ſweſchās ſinams un Kemeles wintees. Patehſhā Koltraga ſiſka wiſadā ſinā ir pahrata par Kemeles ſiſtu, ſura ſweja gadu no gada pānhiſt. Giplas preeſchē, 21 weh- no Koltraga, 80 ſwejeekš gaida un gaida eeſahſitajo piſpe- . Pee muhju preeſchtes juhra guf tibrals ſelšs, bet naw neweens ſam to pahrdot, ſwejeekš ſehlelojas. Koltraga ar ſcho we- ſalu waretu nodarbotees wehl daſchi ruhpneeki. Pehž tam- ſam ſinam jagreeſchās pee Koltraga garidneela. — Wehšs garidneekš lahdš, lai ſcho wina ſinu eewehreſtu it ihſch- wahžu un igawu laſtrakti.

No Rendas. Iſ wairat ſinajumeem jau ſchis u- tas ſinams par Rendas ſabeedriſto dſihwi, par muhju dſi- beedribas nogurumu, par muhju daſchadeem preeſeem un be- dam. Bet maš ſinams par muhju gaiſmas awoteem — ſſolan- ka mehš par winām ruhpjamees un ka tās apghadajam. Gadu atpaſat lahdš no muhju ſtlototajeem un ne beſ eeemle- aprahdija, ka naw eeſpehjamš dſihwt ar ſawu lihdiſchajā algu, bet mehš, reſj, ſpreedām un noſpreedām, ka neweens algu paleelinat, wiſeem jau tagad gruhti laiſi, eſot newe- iſſitit un joſaſpreeſchās ſnapaki. Bet neiſ waj waresim iſſawet, tā tad waretām neſen paleelinat lahdā muhju ſap. eewed- algu reſj. iſdewumus preeſch malkas, ſur mineſa tunga alga taſchu ſipri pahrtiſpeji abu ſtlototaju algas kopā nemot; w- dſjams, ka ar labu gribu waram daudš to panahſti. —s—

No Wej-Auzes. Swehtdeen, 23. janwari weete- Pahrtikas beedriba ſwineja ſawuš gada ſwehtuſu ar gada pah- ſtata nolahſchano, teatri un balli. Ka iſ nolahſitā gada pah- ſtata reſjams, tad beedriba, kaš pehdejos gados bija ſahſch- nihtuſot, tagad noſtahjuſees atſal uš droſcham lahtjam. — Sedraudſiga beedriba iſrihſoja ſawā laika pirmo preeſch- laſijumu wakarū ar miglas bildem. Žazer, ka beedriba ženi- ſees ari turpmaſ ſariſkot ſchamlihdiſigus wakarūš.

Apmekletajs.

c) **No žitām Kreewijas puſem.**

No Peterburgas. Iſſudinata Wiſaugſtala pa- wehle, ſura noteiz, la galigs termiſch preeſch pagu- naudas 25 rbl., 10 rbl., 5 rbl. un uš 13. februara 1898. i Wiſaugſtala uſaſa pamata iſſaiſto 100 rbl. gabalu apmai- ſchanoš noliktš lihdi 31. dežembram 1901. gada. — Dru- Wiſaugſtala pawehle noteiz, la atmemu ogles preeſch dſielžek- wajadſibam akkauts eewehſt beſ muktas.

Keiſareenes Marijas eeſtahju ſurſwald ſahjuſes pee „ſinu krahumā par labdaribu Kreewijā“ jaun- iſdewuma ſaſtahd ſchanoš un ſchāi noluhā iſſiſchitjeje ſu- pagahjuſchā gada oltobra mehneſi wiſam labdarības beedribam un eeſtahdem ſewiſchjās jautajumu lapinas. Tagad mine- wirſwalde „Baltijas Rehklineſi“ uſa i ž i n a w i ſ a s l a b- darības beedribas un eeſtahdes, ſureš aiſ la- ſahdeem eewehleem waruht naw ſanehmufas mineto jaut- jumu lapinu, paſinot ſawas adreſes, apſiſhmejot piln- beedribas noſautumu, mineſas wirſwaldeš ſaulejai (Peter- burgā, Kaſjanas eela Nr. 7) ne wehlat ka lihdi 15. februara 1900. gada, lai ari tam waretu tiſt iſſuhtitās jautajum- lapinas.

Paſaſchereu naudas pahrwedumi pa la- grafu. Wairat dſielžetu waldeš, la laſtrakti ſino, now- majuſchās ſeſoſchjās puhtas labā eewehſt uš ſawee- dſielželeem n a u d a s p a h r w e ſ c h a n u p a t e l e g r a f a. Želotajš eematſa wiſu žetā newajadſigo naudu biſeſchu ſu- un ſawu žeta mehrti ſajneediſis dabu to atſal iſmaſati. Paſt par ſewi protams, la ſchahdus pahrwedumus it ihpaſ- par leelataim ſumam waretu uſmeetees tiſai uš leelateem žentreeem, bet ne uš ſuru ſatru maſatu ſtažiju, ſur truht- lihdiſklu, to naudas pahrwedejam iſmaſati. Katrā ſinā, ſ- ſchahda želotaju naudas pahrwedešana teeſcham tiſtu eeſch- dſielžetu ſahdſibas un pahſchereu aplaupiſchana eewehroj- amamaſinatos. Glaunce kawaleeri un peemihligas ſaſiſtule- ſuri tagad til beſchi eeaija nauđigos paſaſchereuſ ſol- meediſinā uš behdiju pamochanoš, tad pamamaſ iſjuſtu u- daſchš labš naudineekš dſielžeta wagonā waretu meeri- noſnautees nekā tagad.

ſolu buhſchanoš. Dheſas mahžibas apgha- ſurators peenahijigam eeſtahdem ližis preeſchā projektu, žet- ſura buhtu pahrgroſamas meitenu gimnaſijai 5., 6. un 7. klaſe buhtu eerihſojamas diwas nodatas: me- graſiſka, ſura paſneegtu ſiſmeſchano, planu ſiſmeſchano- buhweš mahſſu un iſdewumu aprehknaſchano, un ee- tirdſneezija, ſura paſneegtu ſoreſponbenzi ſraſiſchu un waly- walodās, tirdſneezijſo geograſiju un grammatweſchano. Daſ- ſolu waldeš liſta preeſchā wehl plaſchafuš pahrgroſijums- bet gruhti žerams, ka buhš eeſpehjamš ſaweenot ſchō ab- mehruš — teoriju un praktiku. Par labu pahrgroſijums- war daudš to ſajit, bet ari ſcho to par launu. Ja jaun- preeſchmetuš eewehſu la nepeepſeſchanoš, tad par teem- waretu neweens ſuhdſetees. — Starp ſemneekem weenuš- ſarp ſeeweteem otrup lehnam iſplahtas pahrlzejiba, la ſ l o l i- ir g a n d e r i g a s. Rahtš Kijenas realiſtolas direkt- Poſadſiſ to peerahda ar ſtaiteem. Deſmitgadu laika, i- no 1889 lihdi 1899. gabam, audſetnu ſtaits meim- gimnaſijās wairojees par 75%, audſetnu ſtaits

semneeku lahrtas par 50%. Bisleelstaki audseku flaitis wairojes realkstas — par 60,3%, samehr gimnastis tikai par 21,6%. Kļēvas apgabala muischnieki un eerehndi no realkstas nowehrsufes, jo audseku flaitis no minētām lahrtam pamastinajees par 11,8%; turpret amatneeku un maspilsōnu behrnu flaitis realkstas par 21%. Meitenu skolās pamaštinajās muischnieku meitu flaitis par 10,2%, gorādsneeku par 3,5% un tirtogaju par 1,7%, turpret pawairojās maspilsōnu par 12,8% un semneeku par 2,8%. Tā tad Kļēvas apgabala semneeki un seeweees iſglitibās sinā ſpebrufiſchi labu ſoti uſ preeſchi.

Ubagofſhanas ſpebrufiſhana uſ preeſchi uſer ari ſee teem jautajumeem, tui joapſpreeſchi Wiſaugſtiki eſtaditoti komiſijai par aifſubtiſhanas ſoda atzeliſhanu. Ubagofſhanas jautojumu wiſpirms apſpreeba ſewiſſiſka komiſija. Pehdeja komiſija nolehmufe ſeſoſcho. Pē teefas ſaujami tahti, tui ubagofſhanu ſa amatu peepoydami waj nu ir deefgan turigi, tā ſa wini ſpehi pahritiſt no ſaweem lihdſeſteem, waj ari ſpehziſti un weſeti budami war ſawu deeniſſiſku maifſi pakſi nopelni. Tahti amata uſprieſi uſ teefas ſpreedumu, nobodami darba namos. Komiſija iſteufes, lai amata ubagi tiftu ſaukti pē teefas wiſa walſti iſtlab piſehtiās ſa uſ lauſeem. Galwenā komiſija eerehros wiſus ſchos panahſumus, jo winas programā atrodas ari jautajumi par darba nabeem un ubodſibas aplareschanu.

Kuhdras Kurinamais. Uſ zeku miſtra rihojumu Nikolaja dſelſjēta tagad mehgina loſomotives kurinat ar kuhdru. Šchi leeta ir ſoti ſwariga un mehginajumu iſnahſumi buhs wiſai intereſanti. Pehdejes kuhdras, ſa ſinams, wiſads kurinamais ſtuwis ſoti dahrgs un zenas wehl arween jetas. Atmenogtu krije deenwidos ſafneegufe draudigus apmehrus; naſtas atritumi palikuſi nedſirdeti dahrgi un pehdeji mallas zenas, pat meſhu bagatos apgabalos, pajehluſſiſhas par 15—20%. Bet tas tas ſaunatais, nereti aif weena waj otra eemeſla pamanifſi kurinamā truhfums, zaur to leestruhpneezibai rodas miſſiſi ſauſeji: turinamo newar dabuſt uſ ſawu ſawu. Dſelſjēta ſprieſi: turinamo newar ari ſipri ſajuhſt turinamā truhfumu. Warschawas dſelſjēſchi, neraugotees uſ wiſeem torgeem, newareja ſadabuht wajadſigo dohdjumu mallas. Jeta walwe tapehſi nodomajufe buhnet kuhdras 60 weſtes garu peewedſelſjēku uſ ſawu meſchawu apgabalu. Nikolaja dſelſjēſchi aif mallas truhfuma maſ pa maſam pahreet uſ naſtu, bet ari ar ſcho naw nelas daudſ lihdſets. Zahdos apſahſtos guſchi dabifſi nahſi prahti leetot kuhdru ſa turinamo, un kuhdras Kreewijas ſeemelos ir ſoti daudſ. Gan jau ari agral luſtinaja ſcho jautajumu, bet iſmehginajumeem nebija nelahdi apmeeriſoſchi panahſumi. Agral to kuhdras pagatawotee kegeſi ſatureja par daudſ mitruma, tā ſa wini dewa maſ ſituma: weenas lubiſas mallas weeta uſgahja lihdſ 200 un wehl wairaf pudu kuhdras. Bet tagad kuhdru iſſtrahda ar pilnigatām maſchinam un war tapehſi ſeret, ſa tagad panahſumi daudſ wairaf apmeeriſas ſchawu.

No Scheimes (Kaunas gub.). Pagrahs ſem ehſas buhtu tahds weentahſiſch un parafis eerihojums, bet lahdas galwas ſahpes tas reiſem newar rabi! To dabuſis iſbaudit ari Scheimes pogafis Kaunas gubernā, Poneweſſas aprinki. Kofſch gandrifſ jau krihdſesmit gadeem — tad tagadeja pagofſta mahja tifa uſzelta — naw beuſchās ruhpes pagraba deht, kufſch ſem ſchis ehſas atrodas, jo wina, laut ſit mitratom laitam eeshojotees arween ſaſuhinat wiſadi waj maſats daudſum uſdeno. Ir nu iſmehginati weſadi lihdſeſti un lihdſeſtiſchi, lai ſcho ſaunumu nowehrsu, tomehre beſ ſeknem. Weidſot, pagahjuſchā rudeni, mineta pagofſta walde nahſufe uſ geniatum demam, ſa pagofſta ſakrahjees uhdens un ſiti ſakhrumi ſoti labi nolaiſchomi atā, lahd atrodas kuhdras 6 lihdſ 7 aſis no pagofſta nama; ſchis eedomas waldes fungi ari iſwedufſchi darbos, lihdami ſemē wadu truhbas no pagraba plahna lihdſ atai, zaur to nu ſoti ſemigi wiſis pagraba mitrumas teef nowadifſ. Nu ir ſaſu, ſa Scheimes pagraba atrodas Leifſchōs un ſa pagofſta namu opdſiſhwo beſ peeaugſſcheem ari wairaf par 150 ſtolenu un ſitu nepeeaugſuſchi, lai tad waretum ſapraſi, lahd wiſadi netiſhromi ap ehlu war gaditees deenās un naſtis. Aprahditos apſtahſtus eewehrojot nu iſnahſ dabigi un ſaprotami, ſa atā uhdens tiftohſ ſamaitats, ſa naw wairē nelaitigis zilweſu uſturam.

Pagofſta rakſtweidim un ſtolotajem nu gan maſ behdas par atas ſaudejumu, jo tee pagofſtamahjas aplapotajam leef winu wajadſibam atneſi uhdeni no ſitueenes, bet to lai dara ſtoleni, kam naw walas eet tablu pehſi uhdens? Un ſas lai noteef, ja tee leeto dſerſchānai uhdeni, kufſch no atas iſſmelts ſmirch jau no tableenes? Šchee jautajumi ilgi buhtu gabuſuſchi uſ atibidi, ſa 15. janwari nebuhtu notlufe pagofſta weetneeku ſehde, kufſch noteikti ſiſa peepraſif, lai pagraba noſuſnaphana atā tiftu pahtraukta, ſabojatais uhdens iſleets un oſa iſtſiſhrita, to pagofſta wezakaſis ari apſolija. Redſeſim, ſiſ dſiſh tifts iſpibidifſ pagofſta wejeſā ſolijums, bet jawehſas, lai wiſai newilzinatos.

No Rigas.

Walſis bankas paſinojums papira naudas leeta. Walſis bankas Rigas laſitowa pahrwaldneeks mihs lihdſi aifrahdi, ſa Wiſaugſtiki pawehlets atkal wiſi pahriſi nemi preti 1887. g. paratuga papira nauda.

Tā tad daudſajem pahwratumeem un nepatiſchanam, tui iſzehlas zaur wairatu kreditbiſeſchi iſnemſchanu iſ apgroſbas, ſa redſams, no peenahzigas puſes ir peregreeſta pelnita eewehriſa.

Rigas latweeſchu teatri iſrahdis: Treſchdeem, 2. februari „Sēlbronas Katnu“. Swehtdeem, 6. februari: „Zekojums ap ſemes lodi.“

Dſiſhwoſtu nodofſtu leelum iſlatru gadu teef aprehſinats pehſi to dſiſhwoſtu zenam, tui no maſſatajēem ir eeneſmi eepreeſſeſchija gada 15. dezebri. Bet ja ſas ſawu dſiſhwoſti lihdſ 7. martam pahwmainitu ar tabu dſiſhwoſti, par kuru, pehſi wina zenas, buhtu jamalſa

maſats nodofſis, waj ari buhtu pawifam atſwabinat no ſcha nodofſa, tad tahda wairadim ir jaeeſnees weeteem nodofſu iſpektoram rakſtiſis aifrahdiſim par to. Zapat ari perſonam, kuras bauda leefſtu tift atſwabinatās no dſiſhwoſtu nodofſa maſſaſhanas, tā: garidſneekem, ahrſemju konſuleem, konſulu agenteem, ſara miſtriſijas eestahſchū eerehdneem, ne augſtati par 6. klasi (ja pehdejees par dſiſhwoſtu maſſa: Rigā un Turjewā ne wairaf par 480 rbl., Bernawā — 384 rbl. un pahrejas Widimes piſehtiās lihdſ 300 rbl.) u. t. t. ir laika jaeeſnees nodofſtu iſpektorēm kuhgumi (beſ ſtampelmarlam), pē tam jaatſahda dſiſhwoſt weeta un eemeſti atſwabinaſchānai no min. nodofſa.

Rigas „Jannawu beedriha“ (Jungfrauenverein) nupat iſlaidufe ſawu gada pahwratu, iſ kura nemitas ſeſoſchās ſinas. Pagahjuſchā gada noteſija 50 gabu lihdſi Amaliſija ſon Jung-Stilling eestahſiſch beedriha un dſiſh pehſi tam tifa eerehſtā par beedrihas preeſſeſchjezi. Šchā amata wina palikuſe lihdſi ſchim laitam. Beedrihas mantiba pagahjuſchā gada zaur ſaipneem dahwinajumeem peeaugſe par 4166 rubleem. Meitenu ruhpniezibas ſtola pagahjuſchā gada apmekleeta no 546 ſtolmeem. Sawā wairaf nelā 20 gabus ilgā darbiba ſchi ſtola iſglitohjeufe wairaf par 4000 kreetnus darba ſpehtus. Darba biroja iſdariti 2307 apſteſejumi. Beedriha pagahjuſchā gada pabalſtufe 80 perſonas, kuras gan zaur wezumu, gan ari zaur ſlimibu bij kuruſſchās darba neſpehſigās. Beedrihas iſpachums 1899. gada beigās bija 17,627 rubtu 32 kap. leels. Eenehmumi un iſdewumi ſafneedija gandrifſ 12,000 rubtu. Kā pabalſis iſmaſſats 2131 rublis. Darba widutajibas birojs pē 15,000 rubtu leelem eenehmumeem ſpehi patſ ſewi uſturet, jo to naudu, ar to tas ſch pabalſitē — pagahjuſchā gada ar 1282 rubleem, — beedriha iſdod preeſſiſch nabagu ſchuweju pabalſiſchānas. Meitenu ruhpniezibas ſtola eenehmufe un iſdewufe ap 17,836 rubtu.

Rigas alus tablajos auſtrumos. Uſ Wladiwostoku ſchinis deenās top noſubitri ſepini wagonu lahdini alus iſ Striga alus daritawās. Šchim ſuhtijumam ſeſoſchet wiſmajal wehl 60 wagonu lahdini.

Atlanjas dabujuſchi: medijinas doktors Tahls — dibinat Rigā kirurgifſtu ahrſtetawu; 2. gildes tirtogafſ Sergejew un architektſ Iwanow — dibinat Rigā publiſku biblioteku un laſtawu Eliſabeteſ celā Nr. 20 un Majoros atlaht nodalu.

Grahmatu galds.

Paidagogiſks Kalendars ſtolotajēem un wezakeem. 1900. g. Bauſā, R. Stepermana apgahdiba.

Zitēſi ſas nemu Paidagogiſku kalendaru rotā, man ſchaujas prahti ſa tas ir weeneigais latweeſchu meſ ſchaujas, ſas nopeetni un ar prahtibu apſpreeſch audſinaſchānas jautajums. Šchahds iſdewums nu buhtu ſewiſſiſchi eegahdajams un pabalſams no wezaku un ſewiſſiſchi ſtolotaju puſes. Bet deemschehl pat pehdejeem, ſiſ ſinu un eſmu nowehrojifſ, maſ wehl intereſes preeſſiſch ſcha wina ſpezialā organa. Tas nu gan leejina, ſa mehſ audſinaſchānas jautajums wehl ſipri taufſtamees pa tumſu, kuru it labi waretu iſſlihdinat paidagogiſtu rakſtu un, protams, Paidagogiſta kalendra laſiſchāna. Jit eſ waru ſpreeſi, tad Paidagogiſtiſks kalendars wiſos ſawos trihs gada gabjumos (1897., 1898., 1899., g.) ir pafneefſis teefſcham eewehrojajams rakſtus. Ari ſchogad ta ſaturis ir kreetis. Pirmās dabifſis ir no Apſiſchu Zehlabā: „Uſ to audſinat?“ Rakſis dabifſis uſ Autora perſonabeem eepaideem un nowehrojumeem, un wina dwehſch pretim ſeſnigis garſ. Mufhu behrni eſot audſinami palkauſiba un pategiſiba. Rakſis ar intereſi lajās ſewiſſiſchi tadehl, ſa bagati iſuſtreſis ar paſſa autora peemeereem. Tſai man jaruna preim Apſiſchu Zehlabā ſgam, kur tas iſſaka ſtolotajēem pahmetumus, ſa tee intereſeſas gar „atomu“ un „protoplazmu“ teorijam. Dihwaini! Waj tad ſtolotais lai nepodarbot ar ſinatēm un ſewiſſiſchi dabos ſinatēm? Bet tas tomehre lai netrauje neweenu iſlaſti Apſiſchu Zehlabā juſhmigo, domu pilno rakſtu. — Driſ rakſis ir no R. Zurfura ſga: „Par tautſkolu muſejam“. Tautſkolu muſeju leeta tagad pē tumſu ir deenas jautajums. Šcham laſiſuſchi lahrakſtos un paſchi weedſiſhwojuſchi, ſa ſabeedrihu walde, kuru uhdewums ruhpetees par ſkolam, leeguhdās ſneegt pabalſu (apmehram wajadſi 25 rbl.) muſeja eerihoſchānai. Tas jetas aif leetas neſapraſchānas. Zukura ſga rakſis nu daſcham labam atwehrs aſis. Rakſis ir plaſch, muſeja eegahdajamo preeſſiſchmetu ſaraktſ. Weigās autors dod praktiſſu aifrahdiſumu, ſa ſaſtahdit muſeju. Eewehlu rakſtu wiſu muſhu tautſkolutaju nopeetni eewehriſai. — Treſchais garſch rakſis ir no paſiſhtamā Paidagogiſta kalendra lihdſiſtrahdneeka R. ſga: „Par dſeju ſehſtā un ſtola.“ Pirmā rakſta puſē autors runā par dſejas lihdſeſteem un uſdewumu, otrā par dſeju ſtola un eſteſiſko audſinaſchānu. Wiſpirmāis agrās behrnibas dſejas lihdſeſtis ir paſaka (? Red.); tad ſtola nahſ tautas dſeemas un weegli moderno dſejeeku darbi. Autors ſewiſſiſchi uſbruht walodas ſtundam, ſa tanis maſ ſeſchotees atihſit behrnu dſejiſto gami. Sa-wehlas, kaut R. ſg buhtu leetoſis ſawā rakſtā realatu walodu; wina waloda pahral alegoriſta, dſejiſta, ſas laite rakſta ſaprotamibai. — Daſchadu rakſtu nodata ſtola nopeetnus todoliſas aperejumeem. Rakſteenā: „Tautas ſtola“ ſajitſ, ſa ta newarot riſkotees pehſi ſingri noteittas wiſpahriſis programās; tautſkolai eſot jaeewebro weetejās praſbas, japeewehrojas dſiſhwei. — Rakſta „Tſumigā audſinaſchāna“ dohs rakſtu pahwratu par Spenſera latweeſchu waloda iſnahluſchō ſiſti „Par iſtumifto audſinaſchānu“. Man ſchkeet, ſa ſchahdas paſchās kritiſas jeb labal ſatot pahwratu par latwiſkeem eewehrojamaſkeem paidagogiſkeem rakſteem ari nahſoſchōs gabuſjumu ar patiſchānu tiftu ſanemi. — Rakſta „Par behrnu literaturu“ iſhuma atſtahſtitas Medna ſga referata 1899. gada Sinibu Komiſijas waſaras ſapulſes ſaturis. — Swahrgutu Edwarda ſg rotajis Paidagogiſto kalendri kreetneem dſejeolem. No Mehlgata eewegotas Paid. kalendri trihs ſabulas, kuras wiſas ſatur paidagogiſtu ideju. — Naw eephejams iſhā rezenſijā atſtahſit wiſu rakſtu domu bagatibu. Kās wehlas papludinates ſawās paidagogiſtās idejas, tas gan lai neſcheplo tās 30 kap., to iſdos, eegah-

dadamees winu, jo „audſinaſchānas jautajums ir preeſſiſch tagadejas ſabeedrihas dſiſhwas un nahwes jautajums, no kura wiſa nahſotne atkaras“. Renans. (Iſ Paidagogiſka kalendra rakſta: „Tautas ſtola.“) W. Dormans.

Rugneeziba.

„Andreas Weide“, kapt Fr. Lauters, dſibrees iſbraukt 22. janwari ſ. g. no Ruportas uſ Bahiju. „Anna Mathilde“, kapt. Dambe, tagad jekā no Swanſijas uſ Barbedi, iſſtrakteta atpakaſ no Penſafolas uſ Saweento Karatwalſi jeb Leeflemi ar piſpreedem par 122/3 ſtandarta. „Austra“, kapt. M. Dreſſiſch, brauzot no Maronames 22. janwari ſ. g. ſafneegufe Maſſabeju, Dſchamailā, kur ta lahdſē ruſies uſ Miſiſgrawi. „Jonatan“, kapt. M. Kallniſch, 24. janwari ſ. g. iſbrauzis no Alowas uſ Domeraru, no kureenes tas iſſtraktets atpakaſ uſ Saweento Karatwalſi par 1/1 jeb Leeflemi par 1/1 1/2 tubitpehdā. „Aurora“, kapt Fr. Matuſals, 18. janwari ſ. g. pehſi pahrejas ſtubres iſlaboſchānas biſufe gatawa iſbraukt no Kopenhageneſ uſ Klaipedu. „Mersragzeems“, kapt. Dambergſ, 18. janwari ſ. g. iſbrauzis no Kardifas uſ Breſti. „Jupiter“, kapt. Riels, brauzot no Alowas 15. janwari ſ. g. ſafneedſis Leepaju. „Alice“, kapt. F. Wads, brauzot no Dordrechtas ſafneegufe Kriſtianiju 17. janwari ſ. g. jeb agral. „Jacob“, kapt. R. Behriſſiſch, iſbrauzis 12. janwari ſ. g. no Liſabones uſ Faru. „Delfin“, kapt. Dſchmuzneeks, 11. janwari ſ. g. poſes no Faras uſ Linnu (Kings Lynn, England). „Mora“, kapt. Kangurs, 15. janwari ſ. g. iſbraukufe no Blimutes uſ Steſini. „Reinhard“, kapt. R. Bauerſ, jekā no Rutafles uſ Liſaboni atſtahſis 17. janwari ſ. g. Falmuti. „Capella“, kapt. Krögerſ, 17. janwari ſ. g. iſbraukufe no Kardifas uſ Lagwairu. „Jans“, kapt. Gulbiſ, 15. janwari ſ. g. aifneegufi Mejai-landi „May Island“. „Irbia“, (kapt. Kuſbergſ), brauzot no Kwinſtownes 18. janwari ſ. g. aifneegufi Kofſchē un Stubri. Pehſi „Hamburger Börſenballe“ leelateef kuſneezibas uſſahmi (Schiffahrtsunternehmen) paſaulē ſchobrihd ir „Hamburg-America-Linie“, Hamburgā un „Norddeutscher Lloyd“, Bremenē.

Iſ Sunderlandes, Anglijā, rakſta, ſa 1899. g. leels ſtaifſ tughuwes weitalu eſot noſehgti un ſa jaunſubuhwetais ruhnu ſatwars laitam daudſi daudſi leelās buhſchot nekā eepreeſſeſchōs gabos. It iſpachif zaur zaurēes twaitonju leelum (Durchſchnittsgröße der Dampfer) eſot eewehrojami gahſis leelumā. Zaur augſtām tehrauda zenam un darba algam tughuwes iſmaſſas eſot zehluſchās. Bet zitas ſihmes rahdot, ſa zenas par jaumeem twaitoneem atkal kritiſchot, ſa ſraktis dſiſhumā nekuhſchot labakas. Turpretim tagadejais karſch wairot buht turpam par zehloni leelateem peepraſijumeem pehſi tehrauda un lihdſ ar to ſajelt materiala un darba algas zenas.

No ahrſemem.

Trihs wehſtules no kara lauka.

I.
Blochs ſawā eewoſchi iſpoſtiſchot daudſi wairaf zilweſu dſiſhwibu nekā agratee. Pret ſcheem uſſtateem nu lahdē Majors Albrechtſ uſſahjas, tahdā wehſtule rakſtidams iſ Transwalas: „Mufhu augſti zeenijamais, diſchēnais Krügers“, to lahrs, ſas ar winu eepajinees, godā tā tehwu, un preeſſiſch kura eſo liſtos ſalapatees gabalos — tas lai nu buhtu blehdis? Miſltais kungs, pahſahſteet wiſai paſaulei, ſa Krügers ir diſchēnatais zilweſis, ſwehtatais patriots, kuru ſaules jeb kab aſpēnateis... Juhſ jautajet par Blocha teorijam. Waj ſineet, ja wiſi zilweſi buhtu tift miſki, ſa Blochs winus leelas eedomajamees, proti, ſa tee tihſchā prahts ſteees leelgabalū ſtobru zaurumeem pretis, tad ſinams mehſ transwaleeſchi un oranſchjeſchi jau nedetās laita wiſi buhtum beigti. Bet tee laudis naw tift aplami, ſa teoretiki winus daſchſahrt eedomajas. Wairaf par 1000 gabalos tagad granata ſaſprahgtot? Parauj welas! Šchahdas granatas waj ſprahgtiſchās lodes man Blochs lai tifti atſuhſta! Kāhdas mums ſche leelgabalū lodes? Na, aif-wakar pē Kolenſas, kur mehſ Bulleri „ſabullerejam“, mehſ nemas neſchahwām, lodes reiſam neſprahgti walā; bet anglem tai ſinā Klabas pawifam ſifti. No ſinſis leelgabalū lodem, kuras wini iſſchaw, neſprahgti walā pat ne d e f m i t! Un tās paſchās deſmit ſajel leelaku lebrumu nekā nelaimi! Ja tahda lidita bumba taiſni lahdam neuſtrihſt uſ galwas un winam nedod kreetnu beſeem, wairaf ta ari neſtahde. Aifwatar, 15. dezebri 25,000 angli ar 50 leelgabaleem ſtahweja pret mums 13,000 buhreem — un mehſ ſchāi kaujā nepajaudējam wehl ne 100 wihrus, to ſtarpā apmehram tifti trihs dutſchu mironu. Un tift maſ, par ſpibti wiſai anglu ſchawſchānai! Uſ apmehram 1000 anglu bumbam nahja ap 12 mironu un 30—40 eewainotu, tas zits nahja uſ plinſchu rehſina. Ari muſhu leelgabaleem nebuht naw to panahſumu, lahdus wiſchaw pirms kara ſagaidija. Sinams gan, muſhu laudis ſchawu leliſki, tee ir wareni eemahſiti; bet ir tautſchu zita leeta riſkotees ar leelgabalū un newis ar plinti. Angleem laitam biſuſchi leeli ſaudejumi, bet man ar ſaweem leelgabaleem tur naw daudſi nopelna, kaut gan mehſ ari 40 ſchahweemus iſſchahwām. Waj mehſ 100 wihrus zaur to preeſſiſch kausas padarijam nederigās, to negribu apgalwot. Lihdſigi bij nedus atpakaſ pē Magerſfontenas, kur eſ ari meeriſi pē ſawās baterijas ſtahweju un garlataiſos, jo mums bij dota pamehle neſchānt. Strehtneeki tad 10 minutu laika wairaf laudis preeſſiſch kausas pataiſija nederigās, nekā mehſ 10 ſtundās. Artilerijai pē aifſtahweſchānās naw eerehdama ſpibdoſchā loma, wina tifti dara leelu troſni un eedweſch reſpektu, tā ſa uſbruzēji winas apardſiba war dotees uſ preeſſiſchu. Iſhā iſſchirſchāna tad noteef tā ſenal tā tagad tuwā zihnā. Deſmit minutu laika tifa iſſchirſchāna kausas pē Magerſfontenas un Kolenſas! Pēzu minutu laika Bullers bij

saudejis weenpadsmit leelgabalu. Kas wis masaf nervos ischirofcha briedi, tas uswar, ta ir mana negrosama pahleeziba! Saprotama leeta, ta schins desmit minutis triht wairaf kauschu neta agraf tai pascha laika. Bet flaktechanas tadeht atal ilgst ihfatu laitu. Wifs zits ir sagatawofchanas uf ischirofchanu, neta wairaf. 6000 metru (ap 18,000 pehdu) tahluma war schaut, gluschi pareisi, bet tas neta nenofim. Neweens kara pulks tatschu taisni nedodas eenaidneetam wirsu un netaujas sewi noschautees. To pat angli nedara. Pehz manam domam larefch tagad naw breesmigals ka agraf, tas warbuht prafa wehl mafaf upuru neta fenaf, jo ari tuwa zihna latra lode nefer, to jau ustraukums aistawe. Pee aplentumeem mums muhsu leelgabali wifai derigi. Tad mums ir zeeti mefki un labi wadita apschaudifchana aplentos spehi stipri eebaidit. Bet ka ta netaf nebuhtu ifurama, to jau noleeds Messinga un Kimberleja, turam mani leelgabali dod, to spehi, bet kuras tomehr wehl nepadodas."

II.

Dtra wehstule rakfita no lahda desmit gadus weza buhru fehna un rahda flaidri, tahdos apstahflos duhschigo briediwibas aistahwetaju mahjas palikuschee dmitas lozekki dshwo. Wehstule slan: "Wenderfontena, 27. nowembri 1899. Godatais skolotaj! Wehs fanehmam juhsu wehstuli, kuru juhs mums 2. nowembri bijat rakfijuschi. Wehs wifai esam spigti un weseli zaur ta kunga swehtibu un ta ari ir muhsu wehlechanas preefch Jums. Jauns te netaf naw notizis, par to waretu rakfiti. Te jauki nolizis, bet nu jau atal wiru saufs. Ar aitam un lopeem stahw labi. Cet ar wifu labi. Kaseri, kuri sche ir, ir toti patlauffgi, ir gluschi ta, it ka tehws patf wehl buhtu mahja. Un ta ari ir laseri pee ziteem laudim. Wifai wihreeschi nu ir projam. Brahls Marzius rihdu aisees un ziti ari. Wini to dara ar preehu, jo wini redi, ta tas kungs preefch mums laro. Wini ir toti jautri. Par karu Jums pascheem jalasa awise, tur es Jums netaf nesinu rakfiti. Tifal schorist dshirdeju, ta Belfesta esot istahbris rakfis, ka 122 wihri kirituschu un noschauti. Bil daudj anglu kirituschu, to es nesinu, bet winau ir til daudj, ta to neweens wehl newar ustrakfiti. Wini wehl naw faskaititi. Apmebram 3000 ir sawangoti. Ar tehnu un muhsu pasihstameem wehl stahw labi. Tee libd schim palikuschi neaifstahbri no faunajam lodem. Tas kungs eet azim redjot ar mums. Angteem beefchi ir 25 leelgabali pret muhsu 2. daschreis winau ir 10,000 un meh 4000. Un ta meh 3. zitadi newaram teitt, ta tas kungs ir muhsu kara wefde. Ar muhsu mahjifchano nu eet atpafaf, jo mums tagad tildaudj darba, tadeht ka tehws un brahti ir projam. Es juhs, meister, pawehlu ta kunga fargataja rokai un wehlu Jums wifu Deewa swehtibu un zeru, ta tab, tab atal fatihmees, tehws un brahti un meh wifai atal buhsim topa. Efeet no mums fefnigi swejzinati."

III.

Trescho wehstuli rakfijis tahds kareiw, kas peedalijs pee Wagersfontenas laujas. Wehstules fatrizi noschais faturs slan: "Briedi schifigi, breesmigi, neisprotami! Netaf neaifstahbri schausmigog notikumus 10., 11. un 12. dejembri. Esmu karu arweem eedomajees ka laut to breesmigu, bet laiflata fantajija schos nejaulos notikumus pehz dabas newar attehlot!... P r m a i s f c h a h w e e n s noribbeja pahz lautumu un atskaneja klintis, uf kuras meh 3 gulejam. Ar reifi wifa dabas aina ap mums litas ka wehstun pahwehsta. Wehs sajutan laut to breesmigu tuwojamees. Leeli mudschekli pilsonu aulefchoja uf sawam noteittam weetam. Leelgabali un schaujam materiala wahgi aishibeja mums garam un smagas granatas flaidija ap mums klintis. Bet meh meerigi palitam gutam. Eenaidneets bij par daudj tahlu. No pulstien 3 libd 7 ilga dshels leetus, tad natts libdjeerigi nolaidas uf draugeem un eenaidneeteeem. Meh 3 nogulamees pee saweem segloteem sirgeem, ar plintem rolas. Tuhlin pehz pulstien 2 rihdu meh atal eenehnam sawas wakarejas weetas. Un nu eefahfas g r a t a un breesmigala deena man dshwo. Muhfona, swilpichana, schmahfona, dahredeschana, kleegefchana, steneschana aptureja domafchanas spehju un peefpeeba weenigi uf fihstu darhibu. Rotas bij meerigas, azis stihwi wehrtas uf linijam un pulzineem, kuri libdami, lehdami, streedami wirfijas turaf, wifur pamehdami palaf punktus, kuri raustijas un walstijas. Patapateefoschee punti klawa par fchupam, jo turaf tee nahza. Rinjas bij ifjauktas, tad tas no semes peezehlas un trakahruma tuwojas, lai atal tilpat ahtri aifstiegtos atpafaf. Sawada bija l a r e i w j u i s t u r e f c h a n a s ap mani. Peedurknes atloziuschu, ar waleju krelu uf kruitim, lai wahjais wehjinisch nosufinatu sweedrus, ta wini stahweja, gluhnedami, mehrkedami, ftingalwi blatus jaunekteem un sehneem. Birmais notikumus bij tas, ta pulzinsch sawangotu iru, apmebram 40 wihri, tita aifwefti garam. Wini ifstahijas noskumuschu. Tad dshirdeja, fteandaweeschi esot loti bishstama stahwofki un zihnotees ka waroni. Behd'gs pulzinsch eewamotu mums aifwirfijas garam. Papreefchu buhrs ar fadragatu rofu, tad weens ar leeleem afins trapefkeem pee gurna. Breesmigi ifstahijas tahds jachtmees, turam kreijo tahju tahds granatas gabals bija norahwis. Wifsch melleja kara flimnizu Gribtdamees wifsch fehdjea seglos un es newareju fapraft, ta tas nekrita. Breesmigi kledsa tahds jaun 3 pehzigs buhrs, tuen galwa eefchauta lode laiflam bij pataifjufe tratu. Wifsch ita sawas nesejus un zihnias ar teem. Afaras man fashreha azis, eeraugot tahdu feschpadsmit gadus wezu sekti, kuras lode bij fadragajufe kreijo tahju. Wifsch gluschi meerigi guleja uf newaraw un fchufstjeja: "Naw til trati, bet man breesmigi flahpsi." Nabaga pulta diwas stundas bef palihdshibas swelofschah faul' be gulejis. Tad mironus aifweda garam... Pret pulstien 4 leelgabalu trofhnis fahla mitetees un titai plintu fchawfchana bij dshirdama. Nu mums weizas. Angli behga uf wifam pufem, wifsem pa preefchu jachtmees. Duhschigee iri atal un atal mehginaja iflaustees zaur muhsu linijam, bet wini krita, lai netaf wairs nezeltos. Saule nooreteja un libd ar to angli zeriba uf uswaru. Dtrdeenas rihdu flats bij schauschaligs. I f c h e t r d e s m i t f t u n d u muhsu laudis sawos peefstajamos grabwjos ar faleekteem zeteem bij stahwejuschi waj tupejuschi uf zeetas semes un nu

tee, bef fajujschanas palikuschos lozekkus berjedami, willas uf preefchu. Tur guleja, breesmigi usfkatami, beigti Anglijas dehli. Preepadsmit foku no peefstajameem grabwjeem guleja jaun 3 ofseers. Wifsch bij tuwojees, zepuri wihz nadams un bij ifsaujees: "Ta, tehwini, tagad esam flahst!" tad trihs lodes winau lehra. Preepadsmit foku no grabwjeem laudis guleja fchupam, pa leelafai dalai beigti, daudsi mirdami, waidebami, stenedami. Tee wifai bij milschu, sawados stahwoflos, tahds teem nahwe bij dewufe. Ap maju ftebru publi fchetrus wihrus atradu dusam muhschigu meegu. Wini aif publi bij domajuschu atrafi patwerfmi, bet mauserplinschu lodes tam bij ifgahjuschas zaur, ta zaur kuhfu. Muhsu kauschu stapa eestahjas dshifsch flufjums. Preeka wahrdi par uswaru pamira uf luhpam, eeraugot til daudj posta."

Kara finas.

Atal notikuschas afnainas zihnias ap Zugelas upi. Bullers ar sawu kara spehlu ifdarizis nu jau trescho reifi ifmifuma mehginajumu, iflaustees zaur buhru rindam un atswabinat Ladifmifu. Schoreis tas litas labati fagatawof, ta agraf: tas bija dabujis palihga labu teesu jaunu tugu leelgabalu un diwas jaun 3 brigades, Winna un Derhama, kas peeder pee nule Deenwidus-Afrifa nonahfuscham 6. un 7. diwifsham. Ufbrukums ita labi fagatawof stipru leelgabalu uguni no angli pufes, tot angli pahragahja pahz Zugelas upi, weena brigade pabalstia no 5 leelgabalu baterijam ifdarija diwersiju (neihstu ufbrukumu, lai nogreestu pretineeka wehribu no ihlona ufbrukuma weetas) pret buhru zentru. Tifmehr Littletona brigadei peefrita ufdeuwums ufbruku buhru kreifojam spahnam un to fadragat. Gefahfuma ari angteem wifsch gohja labi (wifschas tee eedomajes, ka eet labi), tee eenehma tahdu no Brakfontena talnu rindas preefch faineem, pee kam tee leelijas buhrs pilnigi pahsteiguschu. Bet patefiba bija notizis gluschi tas patf, tas agrafajes laujas: buhri bija angus atal eewihluschu lamatas, atstahjuschi tahschah prahta tahds neswarigus preefchfalmus angteem, lai tos if sawam galwenam poshijam waretu jo sekmi goki neent uf granda. Un zihnina tahfata atihfshiba bija pilnigi jau agraf parasta, angli komandants Bullers wifupirms flno, ka faldati tahfati netikuschi, bet apmetuschees diwaka uf klaja lauka, deenu wehlat tee gan atstuschu buhru pretufbrukumu un wehl deenu wehlat angli atkauj wifupirms pafinat if buhru lehgera, ta angli ufdeuwums pilnigi neidewees un ta tee tihfchi no jauna peefpeesti, atfahpreef atpafaf par Zugelas upi pehz ifzeestrem fmeageem faudefumeem. Tagadejee zihnini libdenuma aif Potgitera brasla, pa kuru wed tuwafais jelsch uf Ladifmifu. Angli nelatime bijufe fefwifschu ta, ta tee mehginaja pa eefuju eet uf preefchu, bef ta buhtu eepreefch eenehmuschu abas pufes talnu augstumus, tahda lahria tee leekas atal buht eekumuschu buhru "krusta ugunis". Katra flna pahsteigti buhs newis buhri, bef gan poschi angli ufduhrusches uf breesmigals buhru pretestibas. Tahdejadi tad gan war jau drofchi teitt, ta ar scho trescho neidewuschos mehginajumu, buhs Ladifmifas fltens iffektirs. Ladifmifa schimbrihscham atrodotes wehl ap 8000 faldati ar 36 leelgabaleem. Soldati pahsteekt weenigi no konserweem (stahda dofites eewahritas gatas), kuras tee lahga nepanesot un stipri flimojot. Rahdi 3000 esot ta nowahrguschu, ta tee wairs nederot kara deenesam. Tomehr munizijas teem leekas wehl buht peeteefoschi, j'itadi jau buhrem buhtu fen ifdeuwusches mehginajumi eenent Ladifmifu ar flurmi. Ka redjams, schai kara eet deefjan dihwaini: angli pahfahwigi atfahro besprahrigos mehginajumus, ufbruku stipri apzeetinatam buhru poshijam bef wajadshigas fagatawofchanas un teel katreif atfahi afnainam galwam atpafaf. Bet ari buhri nesepehi eenent angli apzeetinatam weetas, ka Ladifmiju, Kimberleju, Messingingu. Iznahf, ta apzeetinatatu weetu aifstahwetojeem teefcham leels pahfswars par ufbrujejeem. Buhru nefekmeschans pret zeetofschneem nu gan ifstahdrojas weentahfchi zaur to, ta angteem tajas stipris leelgabalu pahfpehks, Kimberleja ap 60-70 leelgabali pret 10-15 buhru leelgabaleem; pee Ladifmifas leekas abejo pretineeku leelgabalu spehti buht puslibd weentahfshigi. Ari angteem neleekas buht leels leelgabalu pahfpehks un schis apstahfhis gan pa leelafai dalai ifstahdro to nelaimigos ufbrukumum pee Zugelas. Bet ir gan ari dihwaini ar angli kara waldi, kas nepeenem nekahdas pamahjibas, bef schefsch weltigi zilwetu dshiwibas ufbrukumom pret neeenemamam poshijam!

Generalis Kitzners, Sudana ufwaretajs, angli kara spehla generalschtaba preefchnees Deenwidus-Afrifa.

Anglija. Angli parlamenta pehdja nedeka biijuschas farstas debates par Deenwidus-Afrifas jautajumu un wifpahrim konserwativas ministrijas rihzibu. No liberalas pufes netifa taupiti pahmetumi par ministrijas darbibu, tomehr no meera derefchanas waj peefahpshanas ari liberales negrib netaf finat, tee ifstahdro, ta angli ihpafchumeem japaleefot neaifstahbri teem tatehz larefch jaturpina. No konserwativas pufes tahdejadi bija deefjan weegli aifstahwetees: konserwativee warea pahmest liberelem, kapehz tad tee pawifam weltigi fajeetot til leelistu trofshu, zaur to tifa Anglijai kaitot abrfemneeku azis. Sewifschki Tschemberlens ufstahjas toti flingri preefch kara turpinafchanas, larefch esot taifnis (?!) un nepezeeschams, newarot tatschu buhrem atfaut, ka tee karu jitu rahfu usflaitu un ar to apetos ka or semaki stahwofchu zilwetu rafu. Karsch jaturpinot, kameht buhru republikas buhtu pilnigi nomahstas. Parlaments ari galu galu ar lelu balwu watrumu atfahwa kreditu preefch kara turpinafchanas. Ta tad weltiga afins ifleefchana wifsees tahlat -- par algu peenemto kareiwju dshiwibas jau nekriht wifai swar. Angteem kara ifdeuwumi ifdeenas fneefhtees uf 2 1/2 - 3 miljoneem rublu un tas jau weegli faprotams, lad eewehro, ta angli saweem faldateem kara laifa dod neween pahrtiku, bef mafja wehl 6 schilinus (ap 3 rbl.) algas deena. Angteem larefch mafhajis jau wairaf ka 200 milj. rublu un mafjas protams wehl daudj wairaf. Kamehr te angli negrib atlaiftees no Deenwidus-Afrifas, tifmehr teem zetas nepatiffchanas jitas malas: Egiptes eefhinto faldatu pulki negrib wairf labprahf klauft angli ofzeeru pawehlem, bef fahf palikt nemeerigi. Libd schim Egipte palaitam stahweja ap 6-10,000 angli faldati, bef tagad buhru kara deht atstahbi wairs tifa tahdi 2400 un tahdu neleelu pulzimu eefsimtee weegli waretu nomahst. Angli laime wehl ta, ka teem schimbrihscham Indija naw fadurichanas ar robeschu jiltim, bef ka neflatotees uf badu, Indijas eemihneeki paleek meerigi. Schimbrihscham angli jau peenehmuschu libd 160 tirdneezibas twaikonus kara materiala un faldatu wadafchana. Zaur to ogu zenas flipri pahchufschas, mafhajot jau ap 35-40 schilinu (17-19 rbl.) par tonnu (61 puds) ogfu, tur agraf par tam mafhaja flnapi pus til daudj.

Lord Roberts, angli kara spehla wirspawehlnes Deenwidus-Afrifa.

Angli jaunais wirswadons Lord Roberts beidjot ifbrauzis if Kappilsehtas uf Moderas upi. Ta noluhks esot ufbruku Dranschas walstij no wairaf pufem: Bulleram tas ufdewis fahaut buhrus pee Ladifmifas un eelauftees buhru walstis zaur Dralu talnu aifam (tahds noluhks jau pascha

Wahjia. Sabfufes flotes projektja apspreefchana reichetaga. Pret projektja tatschu zehlfes flipraka pretestiba, neta eefahfuma warea eepreefch paretjet. Zentra wadonis Dr. Liebers, tas tifa flaititis par flotes peektiteju, guf flims un ta weeta no zentra pufes runaja garidfneeks Dr. Scheblers, kas waldbifat pahrmeta ufstatu mainu flotes jautajumu. Wehl preefch 2 gadeem ta turejufe pus til leelu floti par peeteefoschu, jif ta tagad pahchroi. Preefchlitumu wajagot daudj fihfati un pamatigati motiwet, neta tas notizis. Zentram no jaunam wehlechanam neefot bailes. Pehz Scheblers wehl no galejias kreifas pufes flhwi pretojas projektam, furpretim no konserwativas pufes un nozialliberaleem ita tam ifteikta peektifchana. Juhreetu walstis sekretars (miniflers), wize-admirals Tirpiz nu nehmias flikti aprahbit, ka pehdja laika gadijumi esot peerahwijuschu, jif leels swars tahdat

leelwalstei, kurai svarigas interesēs uš jūbras, jolekto swars uš peeteefochu floti. Starpība starp wabzu un žitām pirmās šķirās wabžu flotei esot pabrat leela, tā tad waldība to waretu ušstatit par neswarīgu un maš draudochu. Wabžijai esot swarīgas interesēs uš jūbras, kuras wehl iſdeenas peemotees. Wabžijai esot jabuht uš to gatawai, tā tai labā nahlamā lara waretu pretim stahwet biſtamakais pretineeks uš jūbras (i. i. Anglija). Tadeht buhſchot pamatigi japabr- haudot, waj no waldības projektētā lugu ſpehſa dubulto- ſchana wehl peetiſchot nodomatam mehkim. Tā tad leetas, tā waldība grih pat wehl eet druſtu tablat, neſa projektā minēt. „Drihwprahtigā“ partija flotes leetā ſaſchlehtuſes, weena Rikerta wadibā, uſtiahjas dedſigi preeſch flotes pa- wairoſchanas, otra dato, Eiſchena Richterā ſpahrns, projektam uš wiahſwalo pretiojas. Sētris nu gan, žil noſtbratams, at- ſans ar ſewi dingetees, grūhti domajams, tā tas teſcham paliks pee ſawas preteſtibas, jo jaunās wehleſchanas waretu tā ſwaram eeſpaldam ſtīpri ſaitet.

Awife „Berliner Tageblatt“ iſſtudinauſe lahdu ſlawenā wehſturneela profesora Momeſena iſſtulti amerikānam Welt- manam. Schim brihſcham ſatris godigs wahjeets ſawā ſedi ſlahwot uš buhru puſi. Tagadejais ſaſch esot neleetijs: ja Anglija buhrot atliuſes eel ehna ſajehtas un tairnības juhtu, tad Tſchemberlens ſittot eelſodſis trako namā.

Franzija. Ari Franzija nahls drihſumā flotes pa- wairoſchanas projektē apſpreechana. Waldība pagehr preeſch flotes un traſta apweeinuſumu pahrلابochannas pawiſam kopā 900 milj. franku (op 337 milj. rublu), jadomā, tā parla- ments atwehles wehl lahdus 100 milj. wifſu, jo kara ſpehſa un flotes leetas tas arween bijs toti dewihs, tahda ſfopo- ſchana kara ſpehſa iſdewumu ſinā, tā pee wabzu tautas weemeſeem, ſrahtſcheem nepaſiſtama. Satiſkme ar Angliju pehdejā laikā naw wiſai laba. Weenkahrt Franzijai bijuſchi ſinā panahſumi, ſamehr angelem bijs japehtahpjas, ari uš Maroſas puſi frantſchi mehgina iſplati ſawu ſwaru. Peh- dejas deenās angļu ſubtnis Monſons atradis par peedau- ſochu, tad frantſchu waldība ſchurnala „Rire“ ſihmetajam, ſas beſchi angļu ſaraleeni ſihmeijs jozigās ſtuajijās, dabwa- juſe goda legiona ordeni. Tapeh Monſons aiſetjoſis iſ Parisis. Domehr atlihti ſanihſtees nu angli gan ſchobriht, kur tee ar buhreem neteel galā, ar frantſcheem newehleſees.

Spanija. Spanceſchu admirāls Serwera, ſas pee Santiagos paſaudeja juhras ſauju pret amerikāneem, tagad laidis ſiāja lahdu peeminas raſtu, kurā ſas iſteho ſpance- ſchu flotes apſlahſtus preeſch un pa kara laiku. Admirāls, tā ſarhads, teho leetas pahrat tumschās, lai jau uowetu no ſewis atbildību. Tā apgalwojums, tā weena data lugu ſa- ſchawjeuſe iſ ſota laſtem, bijuſe beſ leelgabaleem, waj ari leel- gabaleem, iſ kureem nebijs eeſpehjam ſchaut, weenam lugin bijuſchi neberigi iwaiſta laiti, ir leeliſti pahſpihleiſ: tā ſiote taſchu ſaſchawjeja iſ gluſchi jauneem lugeem, kuri wiſi pee iſmehginajuma brauceeneem bija brautuhſi 19-20 mehlgus ſtunda un ari deejgan labeem leelgabaleem ſarihtota. Tur- pretim leetas ſaſnido, tā uš lugeem truhjis pahrtiſas un ogju, juhras atlaſu un naudas. Serwera raſtiſis waldibai uš Madridi, tā esot gluſchi ahrprahtigās eedomas, ja ar ſchahdu ſiote grihot aptarot amerikānus. Bet waldība pa- wehlejuſe tam iſbraut un apſchahdit amerikānus peekraſtes. Weli tas iſſtaidrois, tā pee tahda mehginajuma tā ſiotei jaeht boja. Tam tizis pawehlets braut uš Santiagu, ari brauceens iſ Santiagos oſlas, ſas noweda pee katastroſas, no- tizis uš waldības pawehli. Wiſidihwainatā telegrama tā, kurā tam teel pawehlets ſteigſchus braut uš Filipinu ſalam, tur iſnihtinat admirāta Deweja ſiote, tad atgreſtees uš Kubu un ſaſchaut admirāta Sampſona eſtadri. Tihri waj leetas, tā Madridē ſehdejuſchi wihri, tam nebijs ne maſatās jauſmas par atihlumeeem un amerikānu juhras ſpehleeem: ſamehr Serwera ſiote buhtu wajejuſe iſbraut Filipinu ſalas, pa- eetu wiſmas 4 mehneſchi un Sampſona eſtadre bija 3 reišes ſtīprata par Serwera ſiote. Domehr pee Santiagos katastroſas nu itin droſchi labu datu wainiga ir Serwera maſduhſchiba un neprahšana. Buhtu tas iſbrauzis nahls laikā, tad ameri- kāni droſchi nedabuhru wiſus tā ſagus ſaſchaut.

Teefleetu nodala.

Teefleetu jautajumi un atbildes.

Jautajums. Žil daudš inventara war (?) pehž ſi- luma buht tahdā mahjā, kurai ir 30 deſetinu aramas ſemes un 10 deſetinas ſwawas. Abon. Kurſemē.

Atbilde. Ši ſubſu jautajuma naw ſlaidri nopro- tams, jo ſubſ wehlateſis ſinat. Augſtaka ſis mehſ: žil inventara war buht ſamehrā ar ſemes plaſchumu — naw noteiſis. Lilumos par Kurſemēs ſemneku brihmaliſchānu no 1867. g. pagaidu noſajijumos par inventaru 125.—154. p. p. preeſchā raſtiſis 133. pantā, tā pagaltieſa paſtudinā ſaimneekem, žil inventara preeſchmetu wajaga buht ſatras mahjās. Wehſat Kurſemēs ſemneku leetu ſomifka ſaſchahjuſe ſarſotlu par wiſ m a ſ a l o inventara mehru, kuram jopaleel mahjās un ſuru tadeh nebrihſi pahrdot. Pehž ſiote ſaralſta ſubſu mahjās ar 30 deſetinām aramas ſemēs (plamas neteel ſkaitiſas), tā nepahrdoſamam inventaram buhtu japaleel: 4 ſirgeem, 12 gowim; pa 4 ga- baleem no kara ſeſoſcha darbineeta: leelem un maſeem ar- leem, eſeſcham, rateem, ſamanam, aiſuhgeem, žirweem, ſah- gem, iſſaptim, ſehdem, wirweem, ſpanceem; ſehſlas labības uš weenu deſetinu apſchajama lauka; ſeemas labības — 3 wehrus, 4 partſchās, wafarajas — 4 m. un 16 g., linu — 5 pudus, ſartupeſu — 38 m., barības ſahju ſehſu — 1 1/2 puda; labības pahrtiſai: 4 mehri rudju un 2 mehri meeſchu par mehneſi. — Schahdu augſchā uſſaititiu inventaru nebuhtu drihw pahrdot, ja no ſums peedſen parahdus par labu privat- perſonam. —ns.

Abonents Nr. 3443. Žiti manteneeki war žel eerunas pret testamentu ſchis ſchuhdas beht, bet warubht ir eeſpehjam (ſaur leezineekem) peerahdit, tā ſchuhda darita no teſtamenta raſtiſtā t. i. teſchās perſonās, jo ſarpiha ſiotei weenā buhtā; wiſs atkaratees no pagaltieſneſcheem, ſas pahrtiſjuſcheem un no wajadſigo formu iſpildiſchanas. Teſjai waldibā ſinā leeta pirms ſaimmeki, eelam tā war apſtīprināt ſchahdu testamentu. —ns.

Jautajums. Manai ſemei ar ſaimina ſemi ir par robeſchu upe, kura weenmehr druſzin gadu pa gadam no- ſtalo lahdu datu no manas ſemes. Bet nu ſcho pawafari upe uš reiši nehma taiſnu žetu pahru monu ſemeš datu un tā aiſtahi ſaimina puſe ſemes gabalu, 2 puhmeetu leelumā. Wežā upeš weeta reſſama. Waj noemtais ſemes gabals peeder man waj ſaiminam un tur tad eet robeſcha? Uš Wiſſemi. Abon. 668.

Atbilde. Weetejo nolikumu ſw. III. d. II. gr. III. nodalijuma II. nodata runā par iſpaſchuma eeguhſchānu, un ſche, 759.—770. p. p. iſſihta iſpaſchuma eeguhſchāna žaur peeaugſchānu (приращение, accessio), kura notikufe žaur weena nekustama iſpaſchuma peeweenoſchānu pee otra. 759. p. uſſaita trihs tahdus gabijumos: ſalas iſſeſchānos upe, upeš tezes pahweetoſchānos un peekaloſchānu; abi pehdeje gabijumi atiezas uš ſums. Lilumos (1) noſata (763. pantā): „ja upe atſtahi ſawu agrato teži (прежнее русло) un ſemi žiu wirſeenu, tad no minās atſtahi grihwa (покинутое ложе) peeder teem, kureem ir gar kraſtu ſemes iſpaſchumi, ſamehrā ar ſcho pehdejo aiſteepchānos gar kraſtu un lihbſi robeſcha linijai, kura teel wiſta pa tezes widu (соответственно черте, проведенной по серединам русла).“ Pahrluhdinajums nepahrmaina iſpaſchuma tee- ſības (765. p.), tapat, ja no upeš atdalas roſa, kura tablat ar wīnu atkal ſaweenoſas, tahdejadi iſſehluſes ſala paleel aqarakam iſpaſchneekam (766. p.) 2) 767. pantā noteiz: „ſeme, kura pamajam teel žaur uhdni peeneſta jeb peek- lota pee kraſta, ir tā iſpaſchums, tam peeder kraſt.“ Beſ- tam wehl 770. pantā teiſts, ſa gabijumos, ſas mineti 763. 764. 767. un 768. p. p. — tā tad ari ſubſu gabijumos — tam, ſas zeitis ſaudejumus, naw teekbas uš ſaut lahdu at- lihbſību. — Schee ſituma noteikumi ir wiſpahreji un neſih- mejas uš Wiſſemi ween. —ns.

R. R. Weirika ſg m. ſubſu jautajums, ſaut gan garſch, ir tomehr pahrat neſlaidrs. Parahda dewejeem pee naudas iſdalſchānas jaeeneeſis ſawi iſpildu raſti par we- ſpreeſchānu waj wiſmas par ſuhdības apſargajchānu. (Pag. uſt. 200 un 201. p. p.) — Rod aprehſins par naudas iſ- dalſchānu nahls likumiſtā ſpehſā, t. i. naw tizis terminā pahrluhdſeſ, tad nauda war tiht iſmaſiata. — Suhdības par nepareieem torgeem war tiht eeſneegtas 7 deenu laikā wirſteefneſim pehž 152. un 120. p. p. Pag. teef. uſt. A. II. —ns.

Abonentam num. 5854. Greeſchatees wiſpirms ar raſtu pee pagastwaldeš, lai ſums iſdodamās apleezības eeweſtro abus uſwahrbus; ja luhgums teel atradits, pah- ſuhdſeet komiſaram. Galiga ſamiliſa wahrdā no- lahrtioſchana peenahſas ſamerakſalatai, pee kuras ſums tadeht buhtu jagreſchās, peeneſot winau miſus peerahdijumus par ſinamā ſamiliſas wahreda pareiſību; ſchis ſeſch tomehr praſis daudš laika. —ns.

Jautajums. Es meerteefneſim eeſneedu tā pe- rahdijumu, kuruſtami ſihmi lihbſ ar tulkojumu kurewu wolo- dā, bet meerteefneſis to nepenehma, tā nepeteefoſchi apleezinatu; bet man tulkoſams taſchu bija apleezinats no pagastwaldeš un ſtempeš (ſeagels) bija peeliſis laht. Waj es waru par to ſuhdſetees? W—n J. A. L. Wiſſ.

Atbilde. ſubſu ſuhdība par meerteefneſcha riſho- jumu buhtu beſ panahſuma, jo pehž Wiſſ. gub. žirkulara no 30. oktobra 1890. g. num. 9330 pagastwaldem un ſtri- wereem naw teekbas apleezinat metriſku leezību (truſtomu, laulſchānas, mirdſchānas ſihnu) tulkojumus kurewu walo- dā. Schahdas leezības, kuras teel iſdotas no mahzitajeem, wi- labat ar no wineem paſcheem tulkojomas (ſewiſchſas maſas par to wini neņem); ja leezības iſdeweis — mahzitajs ne- buhtu rit lehtu apleezinats, tad tulkojumu war iſdavis waj ari ſiotei apleezinat notars. —ns.

Abon. 668 un 393. Uš wairakeem jautajumeem reiſe neatbildam tai paſchā numurā, lai buhtu eeſpehja ap- meerinat wairalus jautatajus. —ns.

M. J. L. (?) A—nos. Treſchā ſchitā. —ns.

L. Rē, nekahda atweeglinajuma. —ns.

Uhtropes (torgi).

- Riġas apgabalteefā pahrdos:
- 12. februari 1900. g. Relaiſes A. Peterſon namu ſiote, peedſ. par. 690 r., wehrt. 900 r.
  - 4. martā 1900. g. E. Deſes namu Walmeerā, Dſirnaſu eelā, peedſ. parahds 6544 r., hip. par. 1000 r., wehrt. 5000 r.
  - 18. martā 1900. g. ſiote m. Umurgā, 40 deſ. leetas, peedſ. par. 400 r., hip. par. 2025 r., wehrt. 2500 r.
  - 18. martā 1900. g. Weeſchu ſalimā mahjas Wiſrimos, 25 wald. leetas, peedſen. parahds 2400 rbl., hip. parahds 1100 rbl., wehrt. 3600 rbl.
  - 18. martā 1900. g. Wej-ſilawu m. Injeemā, 19. wald. leetas, peedſ. par. 400 r., hip. par. 3729 r., wehrt. 1400 r.
  - 14. julijā 1900. g. Gmeſna namu Riġā, leelā ſirgā, peedſ. par. 12000 r., hip. par. 9300 r., wehrt. 8500 r.
- ſehſu Wallas meert. ſap. pahrdos:
- 24. martā 1900. g. Kolna Joſemu m. Lubeſā, 19. wald. leetas, peedſ. par. 1336 r., hip. par. 1300 r., wehrt. 3800 r.
- Leepajas apgabalteefā pahrdos:
- 20. martā 1900. g. ſitimu m. Almahli, peedſ. par. 400 r., hip. par. 680 r., wehrt. 900 r.
- Jaunjelgawās-ſulſtes meerteefn. ſap. pahrdos:
- 28. martā 1900. g. Eſera kregu, Danſeti, wehrt. 500 rbl., hip. par. 2000 rbl.
  - 28. martā 1900. g. Wehriſchu m. Prode, 38. deſ. leetas, wehrt. 1400 rbl., hip. par. 3083 r.
  - 28. martā 1900. g. Kanbarau m. Sautā, 78. deſ. leetas, wehrt. 800 r., iſpirt. par. 2072 r.
  - 28. martā 1900. g. Wendelſchu m. Webr nē, wehrt. 500 r., hip. par. 1300 rbl.
  - 28. martā 1900. g. Weiduhnu namu Jaun-ſelgawā, 650 rbl., hip. par., wehrt. 500 rbl.
  - 28. martā 1900. g. Weiduhnu m. Kurzmuiſchā, hip. par. 3050 rbl., wehrt. 950 rbl.
  - 28. martā 1900. g. Abramſona namu, Wej-Sudati, hip. par. 1400 rbl., wehrt. 600 rbl.
  - 28. martā 1900. g. ſinawitſchu m. Raſimiriſchos, hip. par. 2620 r., wehrt. 500 r.

Walejas wehſtules.

- L. B. Sanehman. Pateizamees.
- Kal. ſums leetas buht tehtotaja badmanas. Pahdeginatees wairak humeritſigos tehtojumos.
- B. N. Zemats buhtu labā, ar intereſantis, bet ſums walo- dā ſoti ne- weſta na ſuhdāna un nerahda ne druſtas no deſiſtās aderees. Tadeht nebuhtu teizjami, tā ar daiſliteraturu no- darbojatees.

L. K. Aſtstaher taſchu labal Don Schuanu un grimuſchu ſeeweſchu ideali- ſechānu. Statatees nopeerſati bihwe un ſuhs arabſeet, tā ſahbi Don Schuanu nemāš naw leeli gari, teem ſiotei leela mute, ne darbi. Un tā ari ſeeweetes woneem nepre- ſotju un negehetu tas wiht augſchā — pati daba teem ne- dob — pre Don Schuana nahl almina weefis — Tas to wairā wala neleiſch.

L. L. ſuhs malkatees. — Tā jau eeſpreeſch norunata ſaſcheploſchānās. — Warubht ſagaid-ſeet atwaku.

M. Wiſ. Noſchelojam, tā nehija eeſpehjam — ne weenā, ne otrā. — Et. Dſeebaſchānas ſwehtu leeta Auguſts Waldības rotāš, Winas ſeh- mumam pawehſimees. Tagad awife „Riſchſt. Weſtn.“ raſtiſa: „Peterburgas Weriġas deſen. beedriba eeſchlehtu miniſtrum bija eeſnecauſe luhgumu, lai par perminu Ri- ſara Aſſandra I. 10) gadu waldības ſahlumam, tā ari Riġas 700 gadu jubilejai 1901. gadā atlaustu ſwineet ſa- weeſchu ſdēbaſchānas ſmehtus. Riġ. Taabl.“ raſtiſa, tā tai iſ Peterburgas ſinojot, tad ſahbi luhgums esot at- ſaſti. Luhguma eeſneceſeem paſcheem wehl neſas naw ſinots.

P. P. Par deeb. ſwehtkeem mums ſoti daudš raſtu eeſuhta.

P. Kompoſitāns nododam Schepſa ſg m. Gaidet atbiliti.

Et. Aninai eaſchās labas iſpaſchības, bet ari daudš ſchuhdas — es deſetu labor.

M. G. „S. W.“ iſtutees ſiſ ſtaſiti, tā pats ſewi pahrtſpehſis. — — Tai nu turpmal plauj to ſehjis un lai bauda neno- teezības auguſt.

At. ſuhs domajeet, tā „Walt. Weſtn.“ agral wairak iſmaſajis lihb- ſtrahneekem neſa 3200 rbl. Nu negeram, tā tas tagar ſuhs pamatiſojis algas. Tā ir ſuma, beſ kuras ari latweeſchu deenas laikraſts nekahbi newar iſſiſti, bet jagrahbi wehl wairak ſuſ.

P. S. — G. Pateizamees. Gaidiſam. Laikraſti ſiſ iſſahiti.

Ab. Par birſchu ſirdſceizības ſiotei raſtiſam tiſiſch būs tuwalaſ ſinas. Rē.

Welnawetium. Iſſuſtija, iſtruhſtoſchee ſalendari wairā neſiſnaht, weens no teem gan iſaahja, bet iſpirtis. —ſped.

Tirgus ſinas.

Riġā, 2. februari.

Eeſchējos tirgos maš pahrgroſjees, wiſur rahmums, weera- ſijumu maš, peeweđumi neezigi, zenas ſas paſchās un naw ari nekahdas leetas žeribas uš eeweſtrojamam pahrgroſcham. War Wolgas ſiſhu gan žil negit peepriata tweeſchus, apgroſjumi ari roſigi un noſihjumi teel noſlehtigi jau par augſtiatim ſenam, ar rudiſeem eet wahjati. ſitur gar Wolga labiju pehrt ſiotei meeteem pahrtinam, ſapehž ari zenas triu- ſchās. Agrēnju tirgos ari ſehjas apſahdejumeeem Franzija tendenze ſchur tur noſiſtrinjūtes. Anglijas tirgos pat pamanama ženu ſchahdas. Tas pats ſaſams ari par Wabžiju. — Mas ſihmejas uš Riġu, tad te waldo pilnigās Riġumās ſewiſchās, peeweđumu maš un zenas nepahrgroſiſas.

- Labības zenas Riġā ſchimbriſcham ſchahdas:
- Rudſi,** kurewu uš 120 pamata mahzimu maſā: 73—75 ſap. puda; Kurſemēs rudſi, 69 ſap. puda. Tendenze: žeta.
  - Kweeſchi,** 128—131 mahzimu ſinagi kurewu tweeſchi maſā 90—91 ſap. puda; 125—128 mahzimu ſinagi Kurſemēs tweeſchi maſā — ſap. puda. Tendenze: rahma.
  - Weweſchi,** ſehſchānu, uš 100 mahzimu pamata maſā — ſap. puda; kurewu meeſchi maſā 78 ſap. puda; Kurſemēs 105 lihbſi 112 mahz. ſm. meeſchōš dob 70 ſap. puda. Tendenze: rahma.
  - Auſas,** labās gaiſchās auſas maſā 67—75 ſap. puda; ſchahmetas auſas maſā — ſap. puda; Kurſemēs auſas maſā 66—70 ſap. puda; ſarjinas un Winas-ſejejas auſas maſā 55—57 ſap. puda. Tendenze: rahma.
  - Riſchſas.** Steju ſehſlas uš 87 1/2 puz. pamata maſā 156 ſap. puda; paratāšas brahā ſehſlas maſā 152—154 ſap. puda. Krona ſehſlas, ſchahmetas — ſap. puda. Tendenze: rahma.
  - Riſchſtu ellas rauſchi,** ſehjeenes maſā 98—100 ſap. puda. Kurewu riſchſtu ellas rauſchi maſā 96—98 ſap. puda.
  - Saules puſu (ſaulgreeſchu) ſehſtu rauſchi** maſā 76 ſap. puda.
  - Sirni** maſā — ſap. puda.
  - Wupas** maſā 74—76 ſap. puda.
  - Kiijas** pehrt par 117—120 ſap. puda.
  - Kanepes** maſā 120—123 ſap. puda.
  - Kanepai** maſā 53—60 ſap. puda.

Linu tirgū uſmahſchās tā ſa aplahjas ženu lahſchānai, jo ſaut gan tendenze te wehl ir piniģi žeta, tad linu zenas pehdejās nedehlas ſawta nepahgroſjotas un iſweeji aturejas no turpameem cepturimeem: no tam buhtu ſehhjam, tā zenas ees-ataſat. Tihſiſi par birſamū ſiotei pahra rublus maſat, jagaidami leelati peedahwajumi un peeweđumi, jo tā jau paſiſtama leeta, tā turigatee lauzneeti un linu ſirgajai ženam želutees ſawu prezi pehž eeſpehjas ſatura, ſamehr ženam trihot rauga no ſinas prezes atſraitees. Angļu ſinwehpi tagad gluſti atureas no cepturimeem.

ſiſti labos linos par R (riſti) un X R X (ſaſce riſti) dob 55 rbl. birſamū, par ZK (ſinſi) un X HD X (Bernawas „hof- dreibanti“) maſā 50 rbl. birſamū; par SP K (superior piſſtrom) un SF P HD maſā 45 rbl. birſamū; par P K (piſſſtrom) un FP H D (maltee piſſhofdreibanti) maſā 38 rbl. birſamū; par P W (piſſſtrom) un P HD (piſſhofdreibanti) maſā 31—32 rbl. birſamū; par W (brahſi) un HD (hofdreibanti) dob 28 rbl. birſamū; par D (dreibanti) un LD maſā 23 rbl. birſamū un par D W (dreibant- brahſi) un LD W dob 18—19 rbl. birſamū.

Pahrtiſas zenas Riġā:

ſap.	ſap.	ſap.
Sweeſis, mahzimu . . . . . 28—32	ſlahds ſreħjums ſiote, ... 45—90	
Walda tweeſis, mahz. . . . . 38—40	Medus ſchuhdas, mahz. . . . . 40—60	
Ruhſas gala, puda . . . . . 250—270	Medus tezinats, mahz. . . . . 30—45	
Wehriſcha gala, puda . . . . . 140—220	Breedeja gala, mahz. . . . . 12—15	
Schahweta aitas gala, mahzimu . . . . . 8—12	ſlas, iſdoh . . . . . 160—170	
Swaiga aitas gala, mahzimu . . . . . 10—12	ſehpoſti, ſiote . . . . . 5—6	
Zela gala, mahzimu . . . . . 6—18	Reeſti, ſiote . . . . . 12—16	
Schahwets ſahſchis m. . . . . 20—23	Weeſchu putraini, ſiote . . . . . 9—12	
Schahw. ſchis, mahz. . . . . 19—20	Sirni, ſiote . . . . . 9—10	
Wihlas, gabala . . . . . 50—100	Malti ſigortini, ſiote 6	
ſahſi, pahri . . . . . 100—120	Kurſ. kweeſchu biſbeleti . . . . . 4—5	
Bihles gab. . . . . 50—110	miſti, mahz. 260	
Soſis gabala . . . . . 135—170	Rehmenu ogas, ſiote . . . . . 10—12	
Kaſtum . . . . . 200—400	Wihſi garſa . . . . . 12—35	
ſubē, pahris . . . . . 70—100	Schues, blodina . . . . . 10—15	
Saſi, gabala . . . . . 50—90	ſchabi ſahpoſti, ſiote . . . . . 8—10	
ſtrinas, gab. . . . . 400—700	Reņes, waiņas 100 . . . . . 50—70	
Kartupeſi, puſa . . . . . 120—140	Schahw. reņes, 100 . . . . . 50—70	
Salds peens, ſiote . . . . . 9—10	„Breſſini“, ſchahm, 100 . . . . . 40—45	
Weeſis peens, ſiote . . . . . 10—15	„Breſſini“, ſahli, ſahla . . . . . 9—10	
Kupinats peens, ſiote 12	Sutini ſahls . . . . . 70—90	
	Puhdas (weejejas) miz. . . . . 20—25	

Wand m 120 mahzimu pamata maſā 73 ſap. puda. Tendenze rahma.

Kweeſchi (puhri) maſā — ſap. puda. Tendenze: rahma.

Auſas. Labās gaiſchās auſas maſā 58—68 ſap. puda; Kurſemēs auſas maſā 57—71 ſap. puda; Kurſemēs, Karkomas, ſejejas, Winas, Orlas, ſijemas un ſarjinas auſas maſā 58 ſap. puda. Welnawas (15 pro

